

Torsdagen den 2 februari

Kl. 12.00–13.08
14.00–15.03

---

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 12 januari justerades.

§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:245

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:245 Kontanthantering på landsbygden
av Sten Bergheden (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 17 februari 2017.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 31 januari 2017

Näringsdepartementet

Peter Eriksson (MP)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2016/17:254

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:254 Kvinnors företagande
av Helena Bouveng (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 21 februari 2017.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 31 januari 2017

Näringsdepartementet

Mikael Damberg (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

§ 3 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
EU-dokument
KOM(2017) 38 till miljö- och jordbruksutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 28 mars*.

Svar på
interpellationer

§ 4 Svar på interpellation 2016/17:235 om de afghanska tolkarnas rättigheter

Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Maria Weimer har frågat mig om jag tänker vidta någon åtgärd gentemot Sveriges ambassad i Kabul med anledning av att ambassaden enligt Maria Weimer har vägrat att ta emot ansökningar om uppehållstillstånd från ett antal afghanska tolkar.

Huvudregeln enligt utlänningsförordningen (2006:97) är att en ansökan om uppehålls- eller arbetstillstånd av en utlänning som inte befinner sig i Sverige ges in till och utreds av en svensk beskickning eller ett svenskt konsulat i hemlandet eller i det land där utlänningen annars är stadigvarande bosatt.

Ambassaden i Kabul har sedan sin tillkomst 2008 varit undantagen från handläggning av ärenden enligt utlänningslagstiftningen. Detta beslutades, med hänvisning till säkerhetsläget i Kabul, i ett regeringskanslibeslut den 15 juli 2008 (UD/2008/25399/PLAN). Ett nytt regeringskanslibeslut, som ersatte det nämnda, fattades den 8 oktober 2015 (UD2015/08608/PLAN). Enligt detta beslut, som också togs med anledning av säkerhetsläget, ska undantaget från handläggning av migrationsärenden fortsatt gälla, förutom viseringsärenden för en avgränsad krets. Det sistnämnda handlar om visering för besök i Sverige och inte om uppehållstillstånd.

För de fall där det saknas svensk utlandsmyndighet som handlägger migrationsärenden i hem- eller bosättningslandet finns kompletterande föreskrifter, tidigare av Migrationsverket, numera Regeringskansliets föreskrifter (UF 2016:3), om var ansökningar om uppehålls- och arbetstillstånd ges in och utreds i vissa fall. Av föreskrifterna framgår att medborgare i Afghanistan hänvisas till ambassaderna i Islamabad, New Delhi eller Teheran.

En utlandsmyndighet ska vara tillgänglig för besök och för att ta emot handlingar från allmänheten. Om en handling inlämnats till fel myndighet kan utlandsmyndigheten förmedla handlingen till behörig myndighet. Det finns däremot ingen regel som säger att man har rätt att lämna in en handling till fel myndighet och kräva att den vidarebefordrar handlingen till rätt myndighet.

Vid ambassaden i Kabul gäller särskilda säkerhetsföreskrifter som ambassaden följer. I det fall som åberopas hade besöket inte förannmälts. Besökarna kunde därför inte tas emot omgående men gavs möjlighet att boka en tid. Sammantaget följer ambassaden gällande lagar och regler, och någon åtgärd är inte aktuell.

Anf. 2 MARIA WEIMER (L):

Fru talman! Jag tackar utrikesministern för svaret, men jag måste säga att jag är lite förvånad över hur legalistiskt och torrt det låter.

Låt mig påminna utrikesministern om att vi här talar om människor som har arbetat som tolkar i svenska statens tjänst. De har arbetat sida vid sida med våra svenska soldater i Afghanistan och fullt ut delat våra soldaters risker. Två av dem har betalat det yttersta priset och fått sätta livet till i svenska statens tjänst i Afghanistan. Flera av dem har också blivit skadade av motståndare.

Jag anser att Sverige har ett moraliskt och politiskt ansvar för dessa tolkar; det går inte att komma ifrån. Det rör sig om tolkar med lokal kännedom om språket och kulturen, och de är en förutsättning för att vi ska kunna utföra fredsframtvängande insatser i tredjeland. Det gäller för alla organisationer som gör anspråk på att arbeta med konfliktlösning och fredsfrämjande.

Fru talman! Jag vet att utrikesministern är en varm FN-vän, och jag delar hennes tro på FN som vårt viktigaste globala forum för konfliktlösning. Ett av FN:s viktigaste instrument för det fredsfrämjande arbetet är de militära insatserna, och för dem är vi beroende av tolkar. Jag undrar därför hur utrikesministern ställer sig till den moraliska frågan när det gäller att rösta för FN-insatser världen över, dit vi också bidrar med svensk trupp ibland, men utan att ta ansvar för de tolkar som riskerar livet för vår säkerhet.

Frågan gäller inte bara Afghanistan utan även Mali – och i framtiden sannolikt fler länder. Tolkar som har arbetat sida vid sida med svenska soldater måste få ansöka om skydd i Sverige. Det betyder inte att alla ska ges uppehållstillstånd, men de bör få rätt att ansöka om det.

Fru talman! Min interpellation handlar om de tolkar som riskerat livet för att hjälpa svensk trupp i Afghanistan. Den förra regeringen tog initiativet till det som numera kallas en särskild ordning, och det innebär att en del personer valdes ut av Försvarsmakten och Migrationsverket för så kallad vidarebosättning. Detta initiativ omfattade dock bara de tolkar som var i tjänst fram till årsskiftet 2013/14. De som tidigare tjänstgjort som tolkar blev inte föremål för denna bedömning från Försvarsmaktens sida.

Fru talman! Jag vill upprepa detta: Försvarsmakten har inte gjort någon bedömning av det tjugotal tolkar som jobbade för insatsen fram till 2013, under drygt tio års tid. De har lämnats helt utan prövning, trots sina insatser för de svenska förbanden. Det är just därför jag ställer frågan till utrikesministern om rätten att lämna handlingar till ambassaden i Kabul – för att det finns 20 personer kvar som inte har fått någon prövning.

Svaret från UD är att dessa 20 personer får resa från Afghanistan till Indien, Pakistan eller Iran för att lämna sina handlingar där. Det vore ju inget problem om vi talade om säkra och trygga gränsområden, men nu talar vi om några av världens farligaste länder. Detta är tolkar som redan har riskerat livet för svensk trupp i Afghanistan. De ska packa ned sina bevis och intyg och riskera sina liv på resan genom osäkra områden till New Delhi, Islamabad eller Teheran.

Fru talman! Jag måste fråga utrikesministern dels om hon avser att sitta i FN:s säkerhetsråd och rösta igenom FN-insatser utan att Sverige kan ta ansvar för de tolkar vi har utnyttjat när vi har bidragit med trupp under FN-mandat, dels om det är UD:s mening att de afghanska tolkarna ska riskera

livet på en resa till New Delhi för att där kunna lämna in sina ansökningar om uppehållstillstånd.

Anf. 3 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Sverige har tagit ansvar för de personer som enligt svenska myndigheters bedömning har en allvarlig hotbild mot sig och ett skyddsbehov kopplat till sin tjänstgöring hos Försvarsmakten i Afghanistan. De afghanska tolkarnas arbete har varit av central betydelse för att svenska förband har kunnat verka i Afghanistan. Att stödja de tolkar och andra lokalanställda med skyddsbehov som har bistått den svenska styrkan i Afghanistan har regeringen ansett viktigt, och det gör den fortsatt.

I samband med att Sveriges militära engagemang inom ramen för ISAF i huvudsak avslutades sommaren 2014 bedömde ansvariga myndigheter att ett antal tolkar hade behov av skydd, och jag kan konstatera att myndigheter med olika ansvarsområden har samverkat väl för att hantera en uppkommen situation inom ramen för befintlig lagstiftning. Upphållstillstånd i Sverige beviljades inom ramen för vidarebosättning i det så kallade kvotflyktningssystemet.

Under 2013 och 2014 överfördes totalt 23 före detta tolkar och övriga lokalanställda med skyddsbehov samt deras familjemedlemmar till Sverige – sammanlagt 68 personer. Dessa personer lever nu sina liv i vårt land, efter myndigheternas utförda arbete. Det är viktigt att Sverige drar lärdomar av hur arbetet fungerar med att hantera frågan om de afghanska lokalanställda inför framtida internationella insatser. Regeringskansliets roll vad gäller de afghanska tolkarna har varit att säkerställa samordning mellan berörda departement och myndigheter.

Låt oss också komma ihåg att vårt militära engagemang inom ramen för ISAF pågick i över ett decennium. Det var mycket omfattande och genomfördes i en komplex miljö. Din fråga var mycket specifik, Maria Weimer. Den handlade om en speciell situation, och jag har svarat på frågan. Om vi inte skulle följa lagar och regler skulle det verkligen bli uppståndelse.

Det är självklart så att vi kommer att titta på detta inför framtida insatser och i de pågående insatserna. Vi ska försäkra oss om att vi gör det på bästa sätt. Sedan påverkar vi inte alltid hur andra länder har det med sina aviseringsbestämmelser och annat som gör att det kan vara svårt att ta sig till andra platser för att till exempel få visum eller ansöka om uppehållstillstånd. Det är något vi ständigt och jämt kämpar med, och det gäller också i detta fall.

Din fråga har jag dock svarat på, Maria Weimer. Det är som sagt oerhört viktigt att man håller sig till lagar och regler på området.

Anf. 4 MARIA WEIMER (L):

Fru talman! Det finns någon typ av informationsgap här mellan mig och utrikesministern, för enligt de uppgifter jag har fått finns det ett tjugotal tolkar vars skyddsskäl inte har fått någon bedömning.

Man har tittat på dem som arbetade för Försvarsmakten 2013–2014, och man har gett många av dem skydd i Sverige. Men de som jobbade för svenska trupper mellan 2002 och 2013 har ännu inte fått någon bedömning, och det är dem jag pratar om i dag. De har hamnat utanför den här

särskilda ordningen, som var en fungerande lösning – även om det var en ad hoc-lösning – för det som då behövde göras.

Det finns en annan del i utrikesministerns interpellationssvar som förbryllar mig lite. Hon hävdar att ambassaden i Kabul inte kan ta emot ansökningar om uppehållstillstånd, men hon säger samtidigt att besöket inte hade förannälts. Då blir jag nyfiken på om det hade gjort någon skillnad om detta besök hade förannälts till ambassaden. Det här skulle vara väldigt central information för dessa människor.

Utrikesministern säger vidare att besökarna gavs möjlighet att boka en tid. Då undrar jag än en gång om detta hade gjort någon skillnad. Hade de fått lämna in sina handlingar om de hade bokat en tid på ambassaden?

Utrikesministern får gärna hjälpa mig att förstå vad hon menar med sina uttalanden. Beskedet som jag nu utläser av det svar som jag har fått är att meningen är att dessa människor ska packa sina väskor och resa över några av de farligaste bergspassen i världen. Det här ska ske med papper i fickan som är bevis för att de har jobbat för Sverige – dessa papper kommer att leda till en säker död om de hittas av fel motståndare på vägen till Teheran, New Delhi eller Islamabad.

Utrikesministern var också inne på att det finns tankar om hur man ska hantera detta i framtida insatser. Jag är väldigt nyfiken på att höra hur sådana lagförslag eller lösningar skulle kunna se ut, för den här frågan kommer säkerligen att aktualiseras igen efter att vi har avslutat vår insats i Mali.

Anf. 5 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! En person som vill söka internationellt skydd – det vill säga asyl – ska enligt utlänningslagens bestämmelser lämna in en ansökan till berörda myndigheter i Sverige. Det är alltså inte normal ordning att söka asyl utanför Sverige.

Om en person likväl vänder sig till en svensk utlandsmyndighet i syfte att söka asyl i Sverige kan utlandsmyndigheten inte göra mer än att ta emot ansökan och sända den vidare till behörig myndighet. En ansökan om asyl som har lämnats in vid en svensk ambassad kan inte beviljas av Migrationsverket, enligt utlänningslagens bestämmelser. För att kunna betraktas som flykting måste man befinna sig utanför sitt hemlands gränser.

De som inte har möjlighet att ta sig till Sverige för att söka skydd kan vända sig till FN:s flyktingkommissarie, UNHCR, i ett tredje land. UNHCR bedömer då om det föreligger behov av skydd och eventuell vidarebosättning till ett land som man har samarbete med, till exempel Sverige.

Det är inte möjligt att som kvotflykting söka uppehållstillstånd i Sverige eller i någon annan vidarebosättningsstat. Presentation av personer som föreslås bli uttagna för vidarebosättning görs i normalfallet av UNHCR, eller i särskilda undantagsfall av en svensk utlandsmyndighet i det tredje landet. En individuell prövning av skyddsbehov görs därefter av berörda myndigheter.

Det är inte regeringen som bedömer och fattar beslut i enskilda ärenden, utan det är den självständiga myndigheten som har ansvaret för att hantera den här typen av frågor, enligt befintlig lagstiftning. Varken regeringen eller Regeringskansliet får, enligt regeringsformen, intervensera i frågor som rör myndighetsutövning gentemot enskilda personer eller göra

tolkningar av lag. Asylärenden som myndigheterna hanterar är exempel på sådana frågor.

Det är förstås viktigt med vidarebosättning. Vi fortsätter att driva på i EU för att vi ska kunna öka vårt mottagande av kvotflyktingar. De lagliga vägarna för asylsökande till EU är få, och vi har en särskild utredare som tittar på förutsättningarna för att skapa lagliga vägar.

Vi har en rad olika initiativ för att följa upp och se hur den här frågan utvecklas framöver. Men vi har ingen anledning att ifrågasätta det sätt på vilket man har hanterat denna fråga. Man har gjort det enligt gällande regler, också i Kabul.

Vi har dessutom säkerhetsbestämmelser att ta hänsyn till, och det är väldigt viktigt att detta sker enligt regelverket.

Anf. 6 MARIA WEIMER (L):

Fru talman! Såvitt jag vet handlar detta inte om att söka asyl utan om att söka uppehållstillstånd i Sverige. Det handlar alltså inte om asylfrågan – jag tror inte att vi ska blanda ihop dessa två saker i det här fallet.

Faktum kvarstår: Det finns 20 individer som har arbetat för Sverige som inte har fått någon bedömning. UD:s svar är att de ska resa till något av ett antal grannländer och göra ansökan där, vilket de av säkerhetsskäl inte kan göra.

Dessa människor är låsta i sin situation, och det som utrikesministern säger ger inget svar till dem – de är fortfarande kvar i den här låsningen. Detta tjugotal människor har arbetat sida vid sida med svenska förband och riskerat sina liv för detta.

Vi har här en snårig skog av svenska myndighetsbeslut som pekar åt lite olika håll. Justitieministern sa i juni att han vägrar att ompröva tidigare beslut, och nu håller utrikesministern fast vid ambassaden i Kabul och dess säkerhetsbestämmelser.

Men vi vet ju att vissa undantag görs, till exempel vad gäller visuman-sökan för besök i Sverige. Ambassaden i Kabul gör undantag för detta, så det är väldigt svårt att förstå att man inte kan lösa situationen för dessa 20 individer. De har ju varit anställda av Sverige. Vi vet vilka dessa människor är, och vi har litat på dem tillräckligt mycket för att de skulle bli anställda av den svenska försvarsmakten.

Jag skulle vilja återkomma till varför det är omöjligt för ambassaden i Kabul att göra ett undantag och låta dessa människor lämna in sina ansökningar. Jag undrar också hur utrikesministern tänker sig en långsiktig lösning – förankrad i riksdagen och regeringen – för framtida insatser. Hur ska vi hantera att människor är beredda att hjälpa oss med att tolka i samband med svåra insatser och sedan kunna erbjuda dem skydd framöver?

Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Jag är säker på att Maria Weimer är medveten om att regeringen inte kan uttala sig i enskilda ärenden. Vi kan heller inte göra någon tolkning av Migrationsdomstolens domar.

Det är otroligt viktigt att stödja dessa tolkar och andra lokalanställda med skyddsbehov, som har hjälpt och stöttat exempelvis den svenska styrkan i Afghanistan. Samtidigt finns det grundläggande ingångsvärden att ta hänsyn till, bland annat vilka som har rätt att pröva denna typ av ärenden. Dit hör inte Kabul.

Vi måste agera inom ramen för befintlig lagstiftning. Denna kan man så småningom avse att ändra på.

Det är viktigt att samverka – och att myndigheterna samverkar – för att hantera en uppkommen situation. Vi har tagit ansvar för de personer som svenska myndigheter ansåg hade stort skyddsbehov och en allvarlig hotbild mot sig. Dessa personer lever här, tack och lov, efter myndigheternas utförda arbete.

Det är Migrationsverket som självständig myndighet som gör dessa bedömningar, och detta måste vi hålla på. Vi måste också hålla på de lagar och regler som våra ambassader och andra har att hålla sig till.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2016/17:65
2 februari

Svar på
interpellationer

§ 5 Svar på interpellation 2016/17:248 om materiel- och förnödenhetsförsörjning

Anf. 8 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Allan Widman har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att öka det militära försvarets resiliens när det kommer till materiel- och förnödenhetsförsörjning.

I sin fråga hänvisar Allan Widman till centrallagret i Arboga. Etableringen av detta koncept för logistikförsörjning skedde åren 2009–2010, under den tidigare regeringen. Den tidigare regeringen utformade logistikförsörjningen utifrån en annan kravbild på det militära försvaret.

Som regeringen anför i den försvarspolitiska inriktningspropositionen för perioden 2016–2020 är det viktigt under inriktningsperioden att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och att säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret.

Den försvarspolitiska inriktningspropositionen innebar en tydlig markering att materiel- och logistikförsörjningen är medel för att stödja krigsförbanden i uppbyggnaden av deras operativa förmåga och för att möjliggöra för krigsförbanden att utföra sina uppgifter i fred och vid höjd beredskap.

De materielsystem, reservdelar, förbrukningsvaror och logistikresurser som Försvarsmakten och andra aktörer förfogar över måste på ett ändamålsenligt sätt kunna användas för rikets försvar.

Regeringens inriktningsbeslut i juni 2015 och efterföljande regleringsbrev för 2016 och 2017 till Försvarsmakten och Försvarets materielverk speglar denna kravbild.

Det är Försvarets materielverk, den myndighet som ansvarar för den bakre logistiken och förrådshållningen, som utformar verksamheten så att den möter de krav som regeringen har ställt upp. Det bör förtydligas att förrådsverksamheten inom Försvarets materielverk, till exempel centrallagret i Arboga, är en komponent i den samlade förnödenhetsförsörjningen till Försvarsmakten.

Förnödenhetsförsörjningen ska utformas utifrån operativa krav. För förband med hög insatsberedskap gäller därtill anpassade förrådslösningar för kritisk materiel.

Regeringen noterade i den försvarspolitiska inriktningspropositionen att den pågående förändringen inom logistikområdet påverkar förutsättningarna för logistikförsörjningen i händelse av höjd beredskap. Samtidigt är det viktigt att effektiviseringar inom materiel- och logistikförsörjningen genomförs.

Bland annat av dessa skäl gav regeringen hösten 2015 en särskild utredare uppdraget att se över materiel- och logistikförsörjningen. Utredarens betänkande, *Logistik för högre försvarsberedskap*, lämnades till regeringen den 14 december 2016. Vid tiden för denna interpellationsdebatt pågår remissförfarandet gällande betänkandet. Regeringen återkommer om de förslag som utredaren lämnat efter genomförd remiss.

Anf. 9 ALLAN WIDMAN (L):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret på min interpellation. Ehuru detta var ett mycket långt och omfattande svar var det väl ändå inte riktigt ett svar på den fråga som jag hade ställt.

Det är alldeles korrekt att verksamheten i Arboga och centralförrådet stod färdigt först 2009–2010. Men beslutet om att gå till ett säger ett centralförråd när det gäller materiel och förnödenheter i Försvarsmakten fattades långt tidigare. Redan så tidigt som den 21 mars 2007, sex månader efter regeringsskiftet 2006, utlyste Försvarsmakten den ort som man ville etablera sig i. Och det är min bedömning, fru talman, att regeringar, både alliansregeringar och rödgröna regeringar, har suttit vid makten under den tid som planeringen för detta har pågått.

Detta är dock helt betydelselöst, för faktum kvarstår att det bara finns en person som kan göra någonting åt detta missförhållande, och det är Peter Hultqvist. Det är inte Sten Tolgfors, Mikael Odenberg eller Karin Enström utan Peter Hultqvist som här och nu har makten att göra en förändring.

Överbefälhavaren sa beträffande sina militära förband i höstas att man inte ska lägga alla ägg i en och samma korg. Men, fru talman, det är i princip det vi har gjort när vi bestämt oss för att på ett enda ställe i vårt land förvara de förnödenheter och den materiel som det militära försvaret behöver. Det är inte bara det att vi har koncentrerat det till en plats. Vi har dessutom gjort detta i en byggnad ovan mark som inte är fortifierad. Det finns dessutom oklarheter numera om vem det är som egentligen äger delar av den här fastigheten.

Fru talman! Att döma av alla de foton på nätet som jag ser av centralförrådet i Arboga kan jag nästan våga dra slutsatsen att förrådet inte heller är ett skyddsobjekt, för i sådant fall skulle det finnas ett fotograferingsförbud avseende byggnaden.

Nu hänvisar försvarsministern till en utredning som heter *Logistik för högre försvarsberedskap*. Jag kan bara konstatera att utredningen inte lämnar några överväganden och inga som helst konkreta förslag beträffande en förändrad förrådshållning i Försvarsmakten. Men när utredaren Inge-Mar Wahlberg för mindre än två timmar sedan fick frågan av en av utskottsledamöterna vad man hade tänkt kring det här inledde han med att säga: Vi lämnar inga förslag och inga överväganden, men beredskapsmässigt är ju detta en katastrof. Och det, fru talman, inser naturligtvis alla som har någon som helst insikt på försvars- och säkerhetsområdet.

Statsrådets hänvisning till att remisstid fortfarande pågår för den här utredningen är ingen relevant hänvisning. Jag hade hellre önskat att statsrådet gick i svaromål i sak och dels gärna instämmer i att detta är ett bekymmer, dels redovisar hur regeringen nu avser att agera för att komma till rätta med detta helt uppenbara missförhållande.

Anf. 10 LENA ASPLUND (M):

Fru talman! Jag har sedan jag kom hit läst svaret. Det är ett långt svar som egentligen inte säger någonting i den fråga som Allan Widman ställer och som jag tycker är väldigt relevant. Det är av den anledningen som jag står här nu.

Precis som Allan Widman sa hade vi utredaren Ingemar Wahlberg i utskottet i dag kl. 10, där han berättade om utredningen *Logistik för högre försvarsberedskap*. Det var jag som ställde frågan till Ingemar Wahlberg vad han ansåg om Arboga, i och med att jag har läst utredningen och det inte står något om centralförrådet i den. Jag fick då svaret, som Allan Widman mycket riktigt sa, att det var helt förkastligt. Jag ska nog inte citera allt han sa, för bedömningen var rätt hård. Han berättade också att han har varit där och tittat på det.

Jag har också besökt Arboga och gjort det tillsammans med moderata vänner i utskottet. Och man häpnar nästan när man kommer in i den enormt stora byggnaden, som inte är skyddsklassad på något sätt och som nog inte skulle stå emot speciellt mycket om någon skulle vilja göra något illasinnat där. Det finns både högt och lågt, stort och smått – allt ligger där. Och det är mer än bara lite gott och blandat utan faktiskt också materiel av stor vikt som finns där.

Jag skulle vilja att försvarsministern berättar något mer än vad han säger i svaret. Han måste ju kunna berätta vad han vill göra i och med att det inte finns någonting om det här i utredningen. Man ska nog inte gå tillbaka till någon typ av mobbförråd, för där stod väldigt mycket och möglade. Materiel ska väl återanvändas, men förråden borde finnas närmare förbanden. De borde även ligga på ställen där det inte är lika skadligt och lite beroende på vad det är för materiel. Det finns de som säger att det är ungefär kängor och uniformer som finns i Arboga. Ja, det finns en himla massa kängor och uniformer där, och det är ju viktiga saker. Vi kan ju inte ha soldater som är ute i fält utan något så viktigt som kängor och uniformer.

Det mesta som ligger där är tält. Jag antar att försvarsministern har varit där och tittat på detta enorma robotiserade lager. Om någonting händer där är det underrättelsemässigt sett, om man vill vara lite taskig, lätt att slå ut hela systemet. Då får man problem. Man hittar inte en pryl och kommer inte åt dem.

Min personliga åsikt är att man borde rensa bort det mesta och sälja det till Icas centrallager eller liknande.

Anf. 11 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Det finns olika dimensioner och nivåer i de båda inläggen.

Det är intressant att notera att ett tungt inlägg från Widman är att det inte är Sten Tolgfors eller Karin Enström som kan göra någonting åt detta.

Centralförrådet skapades en gång i tiden, innan jag över huvud taget kom in i försvarspolitiken. Jag kom in i den 2011. Widman har varit med

på en oerhört lång resa i de här sammanhangen. Han har varit med om olika turer och i olika lägen, och man kan ju fundera på vilken uppfattning han har haft i dessa olika turer och lägen.

Det går inte att komma ifrån att det finns en skugga av ansvar för detta hos dem som tidigare har varit med, och det gäller även de försvarspolitikerna som har verkat i olika tider.

Jag besökte centralförrådet när jag blev ordförande i försvarsutskottet 2011 och gjorde ett enkelt konstaterande, som jag redan då diskuterade med den dåvarande kanslichefen Ingemar Wahlberg. Vi var rätt så överens om bedömningen att det naturligtvis är ett lager som ligger väl utpekat och som i en krissituation kan vara ett mål.

Det var inget svårt att konstatera det, så det ni presenterar här är knappast någon nyhet för mig. Hur förrådet är upplagt och hur man transporterar grejer känner jag väl till.

Men det finns lite mer fakta i detta. I dag har vi 300–350 garnisonslager och förrådslager. Vi har ett större lager på varje verksamhetsort, vilket blir ca 25.

Det ger alltså inte en rättvis bild om man för debatten i perspektivet att detta är den enda lagerhållning Försvarsmakten har.

Denna organisation tillkom enligt en synpunkt på tillvaron att det skulle vara fredstida förhållanden.

Det som är genomgående i den politik som vi bedriver för att försöka förändra läget är att höja den operativa förmågan. Den operativa förmågas höjning ingår också som en del i logistikförsörjningsutredningen. Avser man att höja den operativa förmågan med inriktning på hur tillgängligheten på materiel ska vara också i krig och kris måste det få konsekvenser när det gäller den logistiska organisationen.

Ett viktigt grepp i detta sammanhang är utredarens förslag om att föra över ett brett verksamhetsområde från FMV till Försvarsmakten. Det gäller verksamhetsområdet förråd, service och verkstäder med totalt 1 460 anställda, och lagerhanteringsverksamheten omfattar 150 anställda. Här finns en nyckelbit. Det som var kärnan i det system som konstruerades under tidigare försvarsministrars tid var ett beställningsförfarande mellan FMV och Försvarsmakten.

Man har skapat en extremt fredsorienterad organisation. Vi angriper nu på många områden detta arv, och vi försöker successivt förändra det åt ett annat håll och en annan inriktning. Jag kan inte göra så mycket åt arvet ser ut som det gör, men vi har börjat resan mot något annat.

Ni behöver inte upplysa mig om hur det strategiska läget är och så vidare. Det känner jag väl till.

Anf. 12 ALLAN WIDMAN (L):

Fru talman! Som jag sa i mitt första inlägg är vem eller vilka som bär det yttersta ansvaret för tanken på att centralisera förrådshållningen till en enda plats i Sverige tämligen akademisk. Det är enbart Peter Hultqvist som i kraft av ansvarig minister har möjlighet att agera på detta område.

Jag hade gärna sänkt tonen något i mitt första inlägg om det svar som Peter Hultqvist gav på interpellationen hade inneburit någon som helst vägledning om att han delar min uppfattning att detta inte är en bra lösning.

Det kanske var en bra lösning i djupaste fred, men med den omvärldssituation vi har i dag är det en akilleshäla, inte bara för det svenska försvaret utan för hela Sverige.

Försvarsministern återkommer till det credo som står i inriktningsbeslutet: att vi ska öka den operativa förmågan i krigsförbanden och säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret. Det är ett bra credo. Jag kan dock konstatera att centralförrådet utgör ett allvarligt hot mot denna ambition, och jag börjar förstå att försvarsministern är inne på samma linje.

Då återkommer jag till min fråga: Avser regeringen att göra något åt detta, eller kommer man att hänvisa till en utredning som inte lägger fram några förslag i detta avseende utan förslag som handlar om hur man i stort ska organisera logistiken, materielanskaffningen och underhållet i Försvarsmakten? Det finns nog ingen i försvarsutskottet som inte instämmer i dessa förslag, men problemet är att utredningen inte lägger fram några förslag vad gäller förrådet i Arboga.

Peter Hultqvist säger att det var andra som genomförde logistikreformen för fyra fem år sedan, inte han. Han var inte ens med i försvarsutskottet vid den tiden. Det är möjligt att Peter Hultqvist inte var med, men likväl var det så att Socialdemokraterna i denna kammare instämde i den reform som föreslogs beträffande logistiken i Försvarsmakten. Även på denna punkt är det politiska ansvaret alltså delat.

Det är korrekt att det inte är det enda förrådet. Det är det i särklass största förrådet och det helt dominerande förrådet när det gäller logistiken i Försvarsmakten, men det finns många andra. En del av dem används förmodligen inte som förråd i dag, men det finns förrådsbyggnader runt omkring i landet.

Det är dock viktigt att komma ihåg att förrådet i Arboga är det enda förrådet när det gäller viss viktig materiel. Det utgör som sagt en bekymmersam svaghet i vår samlade förmåga att detta förråd är så exponerat, så oskyddat och så lättbekämpat som det de facto är.

Jag hoppas att Peter Hultqvist kan gå in i en diskussion i sak och säga att det inte är någon bra lösning och sedan redovisa åtminstone en ambition från regeringen att komma till rätta med detta bekymmer.

Anf. 13 LENA ASPLUND (M):

Fru talman! Jag tyckte inte att försvarsministern svarade på frågan, och det var kanske därför vi hade, som Allan Widman sa, ett något högt tonläge.

Jag får be om ursäkt om försvarsministern blir förnärad av att vi upplyser om hur det ser ut i Arboga, men de som följer debatten kanske behöver lite bakgrundsinformation. Jag trodde inget annat än att försvarsministern har varit i Arboga.

Försvarsministern svarade på en del om logistikförsörjningen och vad som sägs om den. Som Allan Widman sa kan vi säkert komma överens, för det finns mycket bra i denna utredning.

Det som bekymrar mig är försvarsministerns hållning vad gäller att man har lagt så många ägg i denna korg i Arboga. Försvarsministern säger att han inte kan göra så mycket. Det är klart att ministern kan. Det är ju ministern som är ansvarig för detta. Man kan titta på hur man kan göra förändringar.

Ska man ha kvar detta enorma lager, eller ska man sprida ut det ännu mer? Vi är också medvetna om att det är utspritt. Men frågan är hur mycket? Frågar jag FMV får jag ett svar, och frågar jag andra får jag andra svar. Jag vet faktiskt inte hur mycket som inte ligger där.

Egentligen har vi väl samma ståndpunkt, och det är att det inte är bra att ha så mycket där. Jag hoppas därför att försvarsministern tittar på detta och återkommer till riksdagen så att vi kan lösa det tillsammans. Det kommer att finnas stöd för det i riksdagen.

Anf. 14 ÅSA ERIKSSON (S):

Fru talman! Som representant för Västmanland kan jag inte låta bli att lägga mig i debatten om Arboga.

I sitt första anförande sa försvarsministern att detta koncept för logistikförsörjning tillkom under den tidigare, borgerliga regeringen. Jag hörde varken Allan Widman eller Lena Asplund säga emot det utan tvärtom hålla med om att det var så. Jag hörde också Allan Widman och Lena Asplund beskriva konceptet som katastrof och förkastligt.

Det är sällan man hör borgerliga politiker vara så självkritiska till sin försvarspolitik. Jag hoppas att detta innebär att fler tidigare ståndpunkter i den liberala och moderata försvarspolitiken kan omprövas.

Anf. 15 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Jag har aldrig sagt att jag inte kan göra så mycket åt situationen. Det är ni som försöker sprida bilder här. Ni bortser från vikten av den grundläggande förändring som utredaren föreslår och hur central den är. Den är en viktig mekanism för att kunna göra en förändring, nämligen flytta över det hela till Försvarsmakten.

Om man ska göra något åt detta måste man göra det i en process som är väl genomtänkt och där det finns en strategi. Det är inte bara att ställa sig upp här och säga: Nu fixar vi någonting, och sedan ska försvarsministern ha en kartbild som han lägger ut över hela landet och som visar var de nya förråden ska ligga. Jag tror att det klokaste vore att flytta verksamheten till Försvarsmakten och därifrån påbörja en process för hur det ska organiseras.

Ni måste inse att det beslut som ni själva har varit med om att fatta i riksdagen har betydelse. Det är den operativa förmågan och ökningen av den militära förmågan som står i centrum för inriktningsbeslutet. Det får konsekvenser för både logistik- och förrådshållningsdelarna.

Förslaget är nu ute på remiss, så jag ska inte föregripa ett slutligt förslag från regeringen och säga hur det ska se ut. Vi får återkomma om detta i ett senare skede.

Den verksamhet som finns i Arboga i dag är inte anpassad utifrån behovet av en höjd beredskap i krig, utan den är ett arv från tidigare beslut. Så är det, och det är väl inget konstigt att kunna konstatera. Det är inte något ni behöver pressa på för att få besked om, utan det tycker jag i stort sett är en självklarhet.

Med det förslag från utredaren som vi nu har, om man väljer att gå vidare med det, finns möjlighet att titta på det nuvarande systemets uppbyggnad och dimensionering. Men detta måste i så fall ske i nära diskussion med Försvarsmakten.

Jag ser problemen, men jag kan inte låta bli att påminna lite om historien. Det är så pass många aktörer som har varit med i alla turer genom alla år och som har haft i stort sett de flesta uppfattningar som man kan ha inom försvars- och säkerhetspolitiken, och sedan låter det som att det som gjordes tidigare var det absolut dummaste i världshistorien. Man står här och låter ungefär som att man själv inte har varit med.

För min egen del kan jag i alla fall säga att jag, när jag upptäckte centralförrådet, direkt kände att det är en sak som måste åtgärdas så småningom. Man måste se till att det blir något gjort. Då är det inte alltför snabba puckar som krävs, utan det krävs att man tar det systematiskt.

Jag tycker att det som utredaren föreslår i alla fall skapar en grund för att kunna fortsätta att arbeta med frågan. Man ska inte underskatta utredningen som en nyckel för att få en förändring. Vi får återkomma till hur utredningen hanteras den dag alla remisser har kommit in, så att jag inte får någon anmärkning för att jag har pratat för mycket innan remisstiden går ut. Det är många risker med att vara minister.

Anf. 16 ALLAN WIDMAN (L):

Fru talman! Nej, ministern löper inga som helst risker när han ger besked i sak i kammaren. Jag tycker att vi dessvärre kanske inte alltid får detta i tillräcklig utsträckning när vi interPELLERAR och ställer frågor till statsrådet.

När det gäller logistikreformen är jag ledsen att säga det, Åsa Eriksson, men vi var helt överens – även ditt parti – när den infördes. Jag tillhör dem som ministern antyder har varit med väldigt länge. Varenda gång vi tar ett stort grepp på försvarsområdet får jag lite fjärilar i magen, för det brukar inte alltid gå så väldigt bra och har kanske inte gjort det i detta fall heller.

Till försvarsministern vill jag säga att jag håller med om de förslag som Ingemar Wahlberg har lagt fram när det gäller hur man ska organisera det övergripande ansvaret för logistik, underhåll och förrådshållning i Försvarsmakten. Men det är ingen lösning att flytta ett centralförråd från myndigheten Försvarets materielverk över till en annan myndighet, om centralförrådet och de svagheter det innebär består.

Nu finner jag ändå viss tröst i att försvarsministern säger rakt ut här i kammaren att han direkt kunde se att lösningen inte var anpassad för höjd beredskap och krig. Han säger att han vill ha en nära diskussion med Försvarsmakten. Han säger till och med, fru talman, att det måste åtgärdas.

Jag instämmer i alla dessa hans slutsatser, dock kanske inte den sista, där han sa att det dock inte får bli alltför snabba puckar. Inte minst försvarsministern själv har varnat för möjligheten att vårt land kan befinna sig i kris, höjd beredskap eller till och med i krig under den kommande försvarsbeslutsperioden. Detta innebär, fru talman, att det inte är alldeles säkert att vi har all den tid som vi fordom har haft.

Anf. 17 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Jag är ingen anhängare av principen fort men fel. När jag manar till lite eftertanke och att man bör ta en sådan process tillsammans med Försvarsmakten menar jag det.

Det har tagits stora grepp och det har gjorts stora saker väldigt snabbt genom åren. Detta är Widman, med sin bakgrund och sin djupa erfarenhet i sammanhanget, väl underkunnig om.

Det har gått för fort och blivit fel många gånger, men att bygga den typ av verksamhet som måste finnas nära förbanden är en grannliga uppgift. Ett grundläggande grepp är ändå att man möjligen skulle kunna tänka sig, om det blir ett senare beslut, att föra över det hela till Försvarsmakten. Då har man en helt annan möjlighet att operativt hantera processen än vad man har i dag. Därför är utredarens förslag på denna punkt viktigt.

Min bestämda mening är att det är ett viktigt grepp. För min del handlar det inte bara om att överföra ett förråd och så är det bra med det.

Det är värt att påminna om att den förrådsverksamhet som bedrivs i garnisoner och förrådslager på 300–350 ställen och de större lagren på 25 ställen inte heller är någon oväsentlig verksamhet. Allt detta har en samlad betydelse.

Vi får återkomma till ärendet när remisstiden har gått ut och när förändringar har skett i grunden så att man kan gå vidare i dessa ärenden. De svagheter som det pekas på och som är ett arv som vi får ta hand om i den regering jag representerar ska vi naturligtvis försöka granska och se hur vi kan åtgärda på olika sätt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2016/17:237 om friskvårdsbidrag för ridning och golf

Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Alexandra Anstrell har frågat mig vad jag har för ambitioner när det gäller att driva igenom att även folksporster som golf och ridning blir avdragsgilla.

Alexandra Anstrell har ställt sin fråga utifrån att hon anser att golf och ridsport ska inkluderas bland de sporter som omfattas av skattefri personalvårdsförmån.

Gränsen för vilken typ av motionsutövning som ska utgöra personalvårdsförmån och därmed vara skattefri för anställda innebär i dag att det ska vara fråga om enklare motionsidrott som kan utövas av i stort sett var och en. Vad som är enklare motionsidrott är ytterst en fråga för rättstillämpningen att avgöra. Sporter som kräver dyrbarare anläggningar, redskap och kringutrustning har inte ansetts utgöra enklare slag av motion.

Som jag svarat vid tidigare interpellationsdebatter kommer frågan att vara föremål för beredning under mandatperioden. Det finns många aspekter, till exempel kring jämställdhet och jämlikhet, som behöver analyseras.

Då Alexandra Anstrell hade framställt interpellationen under den tid hon tjänstgjort som ersättare för ledamot som därefter återtagit sin plats i riksdagen, medgav tredje vice talmannen att Mats Green i stället fick delta i överläggningen.

Anf. 19 MATS GREEN (M):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka finansministern för svaret.

Det är min tidigare kollega Alexandra Anstrell som har ställt denna interpellation om varför ridning, och för den delen golf, inte klassas som avdragsgilla sporter, något som även ett antal av oss har motionerat om.

Bakgrunden till denna fråga är flerdelad. Dels var det ett tydligt och uttalat socialdemokratiskt vallöfte inför valet 2014, både från Socialdemokraternas partisekreterare och från den blivande folkhälsoministern Gabriel Wikström. Det är ett löfte som man nu irriterat gör allt för att glömma, stoppa längst ned i skrivbordslådan och skjuta på framtiden.

Dels handlar det om ett oförsvarbart sakförhållande ur flera olika perspektiv. Inom nuvarande regelverk finns utrymme för arbetsgivare att bidra till olika friskvårdsalternativ för sin personal. Det finns en rad områden som enligt Skatteverket klassas som skattefria motions- och friskvårdsförmåner. Styrketräning, fotboll och ishockey klassas som avdragsgilla friskvårdsförmåner. Så långt är allt väl. Men även skrattdans, körsång på arbetsplatsen, saltrum – vad det nu är – Feldenkraispedagogik, gitarrlektioner, reflexologi, örtbad, rosentherapi, kallbad och bastubad är några ganska anmärkningsvärda exempel på friskvård som arbetsgivarna kan erbjuda sina anställda och göra avdrag för.

Trots ridningens erkänt goda effekter för kropp och hälsa faller den alltså utanför Skatteverkets definition av aktiviteter som klassas som skattefria motions- eller friskvårdsförmåner. Utöver de hälsofrämjande effekterna fyller ridning en viktig funktion för anställda med exempelvis olika funktions- och rörelsehinder, balanssvårigheter, ryggproblem och synskador, för att bara nämna några.

Fru talman! Jag kan också nämna att ridning är Sveriges näst största handikappidrott. Ca 4 000 ryttare med olika former av funktionshinder får genom ridning möjlighet till en meningsfull och hälsofrämjande fritidssysselsättning.

Fru talman! Jag kan avsluta med att säga att över en halv miljon människor rider regelbundet – det är den näst största idrotten i Sverige efter fotbollen – och av dem är ca 450 000 kvinnor, alltså drygt 90 procent. Detta om något borde mana till eftertanke om man påstår sig vara en feministisk regering.

Jag vill att finansministern ger ett ärligt och rakt svar på om regeringen tänker hålla sitt vallöfte, och i så fall när det kommer att infrias.

Anf. 20 ÅSA COENRAADS (M):

Fru talman! Jag tackar finansministern för svaret, även om svaret var mycket kort. Finansministern och jag har stått i dessa talarstolar tidigare, närmare bestämt för två år sedan, och diskuterat exakt samma fråga. Jag hade nämligen samma typ av interpellation som Alexandra Anstrell har om friskvården och ridningen och när regeringen avser att påbörja infriandet av de vallöften som man hade utlovat i valrörelsen 2014. Då var svaret, precis som nu, att det är en viktig fråga och att den behöver analyseras vidare.

Jag tycker att det är viktigt att vi fattar beslut som är genomtänkta och väl analyserade. Men eftersom det har gått två år undrar jag vad som har hänt på detta tema, eftersom svaret är detsamma.

Vi vet att ridsporten är en sport som har behandlats styvmoderligt under många år – kanske därför att det är en klar och tydlig kvinnodominerad sport, kanske därför att det är en sport som både unga människor och människor med funktionshinder ofta har som en första ingång till vidare saker inom sporten.

Vi vet att hästsportens alla olika former bidrar till ökade arbetstillfällen i landet. Vi vet att fler arbetstillfällen gynnar svensk ekonomi och är bra för Sverige. Vi vet också att hästen knyter samman stad och land. Det finns alltså många olika perspektiv på en så liten fråga, vilket gör den mycket stor.

Min fråga till ministern är därför: Är analysen över huvud taget påbörjad än, och när beräknas den vara avslutad?

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag tackar för interpellationen i detta ämne. Detta är en viktig möjlighet för människor att röra på sig och hålla sig friska. Att idrotta är någonting som inte bara kan förgylla livet utan som också gör att vi håller oss friska. Idrotten är någonting som är viktigt, inte minst för många ungdomar. Idrotten kan vara en samlingsplats och ett andrum för ungdomar från tunga pålagor från skolan och från det kompistryck som kan finnas i skolan. Där är inte minst ridsporten en viktig idrott för unga tjejer. Eftersom jag vet att det är en stor sport bland tjejer, och inte minst bland en del unga tjejer som mår dåligt av alla krav som finns, blir ridsporten, umgänget i stallet och närheten till hästarna någonting som gör livet bättre och enklare.

Just ridsporten är dessutom mycket viktig eftersom den är en viktig näring för glesbygden och landsbygden i Sverige, där det finns många hästar. Det handlar inte bara om ridhästar utan också om trav- och galopphästar som gör att vi kan ha en levande landsbygd, vilket är oerhört viktigt.

Från regeringens sida tycker vi att det är viktigt med idrott och möjligheter till idrott. Därför har vi också ökat stödet till idrotten med 230 miljoner kronor om året under denna mandatperiod, just för att vi ser att idrotten är så oerhört viktig både för kamratskapet och för folkhälsan.

När det gäller möjligheten att göra friskvårdsavdrag är det lite grann en annan fråga. Det handlar om att i skattelagstiftningen hitta en balans mellan vad som kan vara motiverat att arbetsgivaren gör avdrag för för att personalen ska hålla sig frisk och vad som är personliga levnadsomkostnader. Att hitta denna balans i lagstiftningen är komplicerat.

Denna lagstiftning är, precis som annan lagstiftning, skriven på en ganska generell nivå. Sedan är det Skatteverket som ska uttolka lagstiftningen. Till sin hjälp har de rättstillämpningen, och Skatteverkets beslut kan överklagas. Där finns en gränsdragning i dag, precis som har tagits upp här. En del saker ingår, och andra ingår inte.

Det som vi har sagt från regeringen, och som vi självklart kommer att stå fast vid, är att vi ska göra en analys. Vi tittar naturligtvis på denna fråga. Vi har sagt att vi kommer att göra en analys av detta under mandatperioden för att se om det går att hitta en bättre balans. Men det handlar om att i så fall hitta en annan formulering i lagstiftningen som gör att dessa listor ser annorlunda ut. Det är inte alldeles enkelt att hitta en sådan.

Jag tror nämligen att vi kan vara överens om att vi inte heller vill att man ska kunna dra av för personliga levnadsomkostnader. Då är vi ute på ett sluttande plan.

Anf. 22 MATS GREEN (M):

Fru talman! Detta var ett svar på någon fråga, men kanske inte på just den fråga som jag, Åsa Coenraads och Alexandra Anstrell ställde. Jag vill fortfarande veta om och när regeringen tänker förverkliga sitt vallöfte.

Det är ganska bekant att Skatteverket gör denna tolkning, en tolkning som i allra högsta grad kan ifrågasättas. Vilken positiv inverkan som salt-rum, vad det nu är, har på hälsan i förhållande till den bevisligen mycket positiva inverkan som ridningen har kan man definitivt ifrågasätta. Men oavsett detta konstaterar jag att Socialdemokraterna var mycket tydliga med detta vallöfte inför 2014 års val, vilket jag tycker är bra och välkomnar. Men då förväntar jag mig också, tillsammans med ett antal av mina ryttarkollegor, att detta vallöfte också infrias.

Som Åsa Coenraads konstaterade har finansministern gett samma svar när denna fråga har tagits upp i ett antal interpellationsdebatter under denna mandatperiod. Man kan inte bara återkomma till samma svar, utan någon gång måste man kanske också leverera. Åsa Coenraads frågade hur långt man har kommit och när vi kan vänta oss någon form av besked.

Jag noterade även att folkhälsominister Gabriel Wikström i kammaren ånyo har bekräftat att man tänker genomföra detta vallöfte men inte när – om det blir under denna mandatperiod eller under någon annan mandatperiod. Vallöften gäller, som vi vet, innevarande mandatperiod. Ingen vet vad som kommer att ske mandatperioden därefter. Därför vill jag återigen att finansministern klargör när detta kommer att göras.

Det hänvisas till lagstiftning. Men det är regeringen som har möjlighet att förändra lagstiftningen – att lägga fram propositioner och förslag i riksdagen, så att vi sedan kan fatta beslut.

Jag vill också nämna något apropå den ganska sneda genusbalansen vad gäller stödet till idrotten i Sverige, om jag uttrycker mig så. Ridsporten är känd för att fostra framför allt kvinnor i ledarskap. Många av de framstående kvinnliga chefer som är aktiva i Sverige i dag kommer från ridsporten. Att få fler flickor till sporten med kvinnliga chefer som mentorer vore ett ypperligt sätt att få fram fler kvinnor till bolagsstyrelser och till chefspositioner i vårt samhälle. Det är återigen en tanke som borde välkomnas av en regering som påstår sig vara feministisk.

Jag får med en dåres envishet, fru talman, återigen ställa frågan: Tänker regeringen genomföra sitt givna vallöfte och i så fall när?

Anf. 23 ÅSA COENRAADS (M):

Fru talman! Jag delar finansministerns analys av idrottens betydelse för hälsan. Jag delar också finansministerns analys att idrotten har en betydelse för att få människor att komma samman och dessutom få en positiv hälsobringande effekt. Jag delar också ministerns insikt i hästens betydelse för jobben på landsbygden och den viktiga del i kringnäringarna detta kommer att vara.

Det jag inte delar är finansministerns analys av att ingenting kan göras och att detta ligger på någon annan myndighet. Precis som Mats Green mycket klokt sa här är detta en lagstiftande församling, och vi har möjligheten att förändra en lagstiftning som inte fungerar.

Med tanke på både hälsoeffekten och jämställdhetseffekten tycker jag att det är viktigt att man gör någonting åt detta. Då duger det inte att komma tillbaka år efter år och säga att detta är viktigt men att det ska ske någon annan gång och göras av någon annan. Denna nånannanism är förödande för det här landet.

Jag noterar att ministern i sitt svar i den ena meningen säger att man gör en analys och i nästa mening säger att man ska göra en analys. Jag blir lite förvirrad, och jag måste fråga finansministern: Är analysen påbörjad över huvud taget? Eller kommer den senare under mandatperioden? Då vore det bättre om finansministern kunde vara ärlig med detta och säga att den kommer senare eller att det inte ska ske någon analys över huvud taget.

Det finns en tendens till ett tydligt löftesbrott mot både svensk hästnäring och alla de människor som skulle kunna få bättre hälsa tack vare hästen och golfen.

Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag har alltid sagt att vi ska göra en analys under mandatperioden. Självklart har vi redan gjort en viss analys; annars skulle jag inte kunna stå här och argumentera på det sätt jag gör i dag och säga att det inte är alldeles självklart och enkelt hur man gör. Då skulle det redan vara gjort. Jag har hela tiden sagt att vi ska göra en analys under mandatperioden, och det står jag fast vid. Om det hade varit enkelt hade det som sagt självklart redan varit gjort.

Jag uppskattar verkligen engagemanget i frågan från de två moderata riksdagsledamöterna. Jag kan dock påminna om och konstatera att under de åtta år som Moderaterna ledde Finansdepartementet gjordes ingenting i frågan.

Som påpekas här är ridsport en sport som utövas av många tjejer och kvinnor. Jag vill dock för protokollets skull påpeka att det är ganska många vad man skulle kunna kalla för herrsporter som inte heller får möjlighet till avdrag, till exempel bergsklättring, biljard, dart, fiske, skytte och speedway. Det finns alltså många sporter där det nog finns fler manliga utövare som inte heller berättigar till avdrag.

Anf. 25 MATS GREEN (M):

Fru talman! Det är korrekt att frågan har hanterats av ett antal regeringar. Sedan fick vi regimskiftet 2014, där man lovade att detta skulle genomföras. Regeringen har inte hållit något av detta över huvud taget, och jag tycker att det är intressant att finansministern säger att det har påbörjats. Tillåt mig, fru talman, att tvivla på det. Då hade man förmodligen presenterat det här i dag, men finansministern har gett samma svar på frågorna under hela mandatperioden.

Jag vill återgå till kärnfrågan: Har ni för avsikt att hålla ert vallöfte från valrörelsen 2014? Det var ett vallöfte som gavs dels av den socialdemokratiska partisekreteraren, dels av den blivande folkhälsoministern Gabriel Wikström. Har regeringen för avsikt att hålla detta vallöfte?

Återigen: Detta berör ca 4 000 ryttare med någon form av funktionsnedsättning. Det berör över en halv miljon människor som rider varje vecka. Egentligen berör det kanske långt över 1 miljon människor. Det berör dem som rider, dem som äger hästar och dem som har ett intresse som ligger nära hästsporten och landsbygdsföretagande, som finansministern själv lyfte upp. Jag delar finansministerns syn på detta. Men om man själv lyfter upp alla aspekter är det lite egendomligt att man fortfarande inte har fått tummen ur och att man inte gör någonting.

Fru talman! Jag frågar återigen med en dåres envishet: Kommer regeringen att hålla sitt vallöfte från 2014 om att göra ridning avdragsgillt som friskvård?

Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det har påpekats att det här är en lagstiftande församling och att det är här som lagarna stiftas. Det är helt korrekt. Självklart kan man ändra lagstiftningen. Det gäller bara att man ändrar den på sådant sätt att man får det resultat som man önskar. Det handlar om att hitta en väl avvägd balans mellan det man inte önskar, nämligen att personliga levnadsomkostnader ska vara skattebefriade, och det man önskar, nämligen att arbetsgivare ska kunna stimulera sina anställda att idrotta på ett sådant sätt att hälsan hos de anställda främjas.

Det är precis denna balans vi söker på Finansdepartementet. Jag har hela tiden varit tydlig med att vi kommer att analysera frågan under mandatperioden, och det kommer vi naturligtvis också att göra.

Jag vill avsluta med att återigen påpeka att ridsporten är en viktig sport i Sverige som utövas av väldigt många. Av alla 500 000 utövare tror jag dock inte att alla är anställda och skulle få möjlighet till friskvårdsavdrag. Jag vet att det finns många unga tjejer i den här gruppen, och för mig är det oerhört viktigt att också alla unga idrottsutövare – alla unga tjejer som idrottar och rider – ska få goda möjligheter. Därför har vi höjt anslaget till idrotten med hela 230 miljoner kronor varje år – just för att alla de här unga tjejerna ska få möjligheten att må bra i stallet.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.08 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då statsministerns frågestund skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 7 Statsministerns frågestund

Anf. 27 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsministern välkommen.

Resurser till polisen

Anf. 28 ANNA KINBERG BATRA (M):

Herr talman, ledamöter, åhörare och besökande elever! Förra veckan hade vi en debatt, statsministern och jag, om tryggheten. Jag tog upp hur allvarligt det är att den brister och att många känner oro. Det är viktigt att vi får minst 2 000 fler poliser, att de kan få minst 2 000 kronor mer i månaden och att de får en ledning som gör att de kan utföra sitt viktiga arbete. Det är också därför vi moderater föreslår tio gånger så mycket som regeringen till att stärka polisen.

Efter debatten sa statsministern i en intervju att han håller med mig om polisen. Det vore ju bra. Därför undrar jag om statsministern är beredd att göra den miljardsatsning som krävs för att stärka polisen redan nu i vår budgeten.

Anf. 29 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Vi är helt överens om att polisen behöver mer resurser. Det är därför vi för till mer resurser till polisen. Det behövs fler åtgärder för tryggheten. Den är helt avgörande. I det samhällsbygge som regeringen har påbörjat är trygghet en grundläggande förutsättning.

Det är därför som polisen ska ha mer resurser. Det är därför som vi höjer straffen för ett antal brott. Det är därför som vi gör det svårare för gängen, den organiserade kriminaliteten, bland annat genom att ställa gängledare till mycket tydligare ansvar.

Det är ett antal sådana resurser som måste vara på plats, inklusive mer resurser till polisen. Det som däremot skiljer oss åt, och där den politiska skiljelinjen går, är att vi bygger ett samhälle där vi minskar risken för att unga ska dras in i organiserad brottslighet.

Vi bygger ett samhälle där vi minskar klyftorna. I den borgerliga regeringens samhälle ökade klyftorna. Där sjönk skolresultaten, där byggdes det mindre, där ökade arbetslösheten, där ökade klyftorna och där ökade fattigdomen. Med en sådan utveckling har man dessvärre mycket sämre möjligheter att stoppa organiserad brottslighet att värva unga in i detta. Det måste vi sätta stopp för.

Här handlar det om två saker. Det ena är att vara hård mot brottsligheten. Det andra är att vara hård mot brottslighetens orsaker. Vi kommer att köra båda spåren. Ja, det handlar om mer resurser till polisen.

Anf. 30 ANNA KINBERG BATRA (M):

Herr talman! Jag noterar att statsministern inte dementerar att det är på gång minst 1 miljard i vår budgeten. Det var ett mycket intressant besked. Om det inte är statsministerns besked är dessa ord tomma.

Vi är överens om att vi måste ta tillbaka makten från kriminella gäng, att det är dåligt och farligt att hamna i utanförskap och att det är där som

det gror så mycket hat och i värsta fall våld. Vägen ut ur utanförskap är att fler måste kunna komma i arbete.

Det stämmer att politiken skiljer sig, eftersom min politik ger så mycket bättre möjligheter att komma i arbete. Men nu gäller min fråga om statsministerns tal om trygghet har konkret innehåll. Då måste han prioritera och anslå resurser som gör att poliserna kan bli fler och göra sitt jobb bättre. Annars är dina ord tomma, Stefan Löfven.

Anf. 31 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Nej, de är inte det. Vi tillför nu polisen mer resurser. Det är vad vi håller på med. Polisorganisationen har dessutom inte haft fler anställda än vad den har just nu.

Vi behöver fler poliser, ja. Det är bara det att poliser också måste utbildas, såvida inte Moderaterna har några på lager liggande som de kan ta fram. Vi har inte sett dem ännu. Poliser måste utbildas, och det gör vi. Vi ökar också intagningen till polishögskolan.

Det gäller just detta med utanförskapsområden. Polisen säger väldigt tydligt: Vi klarar inte det själva. Vi måste göra något annat. Vi måste se till att minska klyftorna i samhället. Det är vårt budskap.

Under den regeringsperiod som föregick vår, under den borgerliga regeringen, ökade utanförskapet. Moderaternas egen utredning visade att antalet utanförskapsområden hade ökat i Sverige. Det är inget bra resultat.

Nu har vi vänt på detta. Nu är det ett samhällsbygge som gäller. Samhällsbygget innefattar både trygghet, ordning och reda och också sociala framsteg.

(Applåder)

Regeringens förtroende för rikspolischefen

Anf. 32 MATTIAS KARLSSON (SD):

Herr talman! Skrämmande. Så beskriver Brottsförebyggande rådets generaldirektör resultatet i den senaste nationella trygghetsundersökningen. Den visar bland annat att brottsligheten ökar, att otryggheten sprider sig i rekordfart och att var tionde ung svensk kvinna nu utsätts för sexualbrott varje år.

Sverige befinner sig i en väldigt allvarlig situation som kräver handlingskraft och förtroendeingivande ledarskap. Tyvärr har regeringen försett oss med raka motsatsen. Vi har just nu en rikspolischef som uttrycker större sympati för mördare än för mordoffer. Det är en rikspolischef som vill bekämpa masskändningar med färgglada plastarmband.

Det är en rikspolischef som saknar poliskårens och allmänhetens förtroende. Det är en rikspolischef som under förra året lyckades sänka polisorganisationens effektivitet med 10 procent. Trots detta uttalade regeringen nyligen återigen sitt fulla förtroende för denna rikspolischef.

Med anledning av det vill jag fråga statsministern: Hur dåliga resultat måste en socialdemokratisk rikspolischef egentligen uppvisa för att förlora en socialdemokratisk regerings förtroende? Var går gränsen?

Prot. 2016/17:65

2 februari

Statsministerns
frågestund

Anf. 33 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det är inte så att myndighetscheferna har någon partibe-teckning. Nu talar vi om en myndighetschef, chefen för Polismyndigheten.

Det krävs bättre resultat i polisen. Det är vi alla eniga om. Vi var också eniga om det när förändringen av polisorganisationen påbörjades. Detta behövdes. Vi behövde centralisera polisorganisationen och göra en myn-dighet av alla dessa för att få en bättre styrning.

I det skedet visste alla att det med stor sannolikhet kommer att bli en nedgång under en tid i resultaten i verksamheten. Det måste vända igen. Vi ska ha fler poliser, och avsikten är att vi ska ha fler poliser närmare medborgarna. Det har påbörjats nu, bland annat genom att man sätter stopp för anställningar centralt och ser till att de kommer ut.

Nu ser vi ett litet, men dock framsteg. Vi har nu i de 14 mest utsatta områdena fler poliser och fler synliga poliser. Vi ser också i mätningar i Stockholms närhet att anmälningar om våldsbrott nu minskar därför att polisen är mer närvarande. Det måste till.

Det som inte stämmer med Sverigedemokraternas retorik är som van-ligt deras egen politik. Det går lätt att lova hit och dit och runt. Men sam-tidigt ska de sänka skatterna och dra bort pengar från välfärden.

Vad tror Sverigedemokraterna händer i ett samhälle där man undermi-nerar välfärden med de förslag som man själv lägger fram, när fattigdomen och klyftorna ökar och välfärden försämras? Tror Sverigedemokraterna att det är en bättre grund för färre brott? Jag tror precis tvärtom.

Det är samma fel med Sverigedemokraternas politik som med den bor-gerliga. Det är därför som ni anslutit er till Moderaterna. Skattesänkningar och nedskärningar leder icke framåt. Det kommer att förvärra situationen. Dit ska vi inte.

Anf. 34 MATTIAS KARLSSON (SD):

Herr talman! Sverigedemokraternas budget gynnar i allra högsta grad de mest utsatta grupperna – fattiga, äldre, kvinnor och så vidare. Det är inte bara jag som säger det. Det säger också riksdagens utredningstjänst, som har tittat på detta.

Det är bra att regeringen gör vissa satsningar på polisen. Men det är värt att nämna att de resurser som regeringen har tilldelat polisen ligger över 1 miljard under det äskande som Polismyndigheten lämnade in. Det är bra att det ser ut att bli lite fler poliser i reella tal, men man måste sätta antalet poliser i förhållande till befolkningsmängd. Poliser per capita är egentligen ett mycket mer intressant begrepp att titta på än antalet poliser. Där ser utvecklingen inte alls bra ut. På grund av bland annat massinvand-ringen och andra faktorer ser det till och med ut som att antalet poliser per capita kan sjunka. Det är egentligen det väsentligaste. Det behövs ännu mer resurser till polisen. Det är helt klart.

Förutom att antalet poliser per capita ser ut att sjunka sjunker förtroen-det för Polismyndigheten. Enligt en Sifundersökning som SVT presente-rade före jul är det endast 1 procent av den svenska befolkningen som har ett stort förtroende för rikspolischefen. Anser inte statsministern att det är en väldigt tydlig signal från det svenska folket?

Anf. 35 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Med Sverigedemokraternas budget är det återigen så att det dras undan många miljarder från välfärden. Precis så är det. Det är 30 miljarder som dras undan. Det är naturligtvis förödande för svensk välfärd, och det kommer att vara förödande för utvecklingen i samhället. Det kommer att spå på detta problem.

Vi tillför fler poliser. Vi ökar intaget till polishögskolan för att vi ska få fler poliser. Kan alla som nu säger att de har så många poliser att anställa visa var det lagret finns? Var sitter de utbildade poliserna och väntar på att få bli anställda? Beskedet är att varenda en som utbildas kommer in i arbete, eftersom vi har ökat detta. Vi behöver alla dessa poliser. De finns inte på lager.

Vi är helt överens. Antalet poliser måste öka. Resurserna till polisen ökar. Resultaten för Polismyndigheten måste naturligtvis förbättras. Trygghet är det som gäller i den här regeringens samhällsbygge. (Applåder)

SAS och anställningsvillkoren i flygbranschen

Anf. 36 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr talman! Statsminister Löfven! Det finns delar av svensk arbetsmarknad som präglas av mycket stor otrygghet. Det är brist på rimliga anställningsvillkor, och man pressar löntagare hårt.

En av de branscher som har varit värst är flyget. Det gäller både kabinpersonal och piloter. Vi har exempel på flygbolag som är stora i Sverige som har haft all kabinpersonal anställd av bemanningsföretag. Vi har ett flygbolag som är berömt för att ha falska egenföretagare i stället för anställda, till exempel bland piloterna.

Fram till nu har SAS varit ett fint undantag. Man har utmärkt sig för en ganska god behandling av sin personal, för riktiga avtal och för att vara bättre än de andra flygbolagen. Jag tycker att det hedrar SAS att det har varit så. Men nu har man planer på att flytta ut och att, trots att verksamheten går mot Skandinavien, upprätta baser i både Storbritannien och Spanien. Det uttryckliga målet är att undgå svensk beskattning och att då sluta lokala kollektivavtal i stället för svenska kollektivavtal.

Risken är att detta sprider sig till fler branscher om flyget helt luckras upp när det gäller anställningsvillkor. SAS är delvis statligt ägt. Svenska staten har ett betydande ägande i SAS och därmed ett inflytande. Man kan också nämna att SAS vd har fått en löneförhöjning från 8 miljoner per år till 10 miljoner per år. Det är alltså inte överallt man sparar pengar i SAS, utan det är på kabinpersonalen och på andra som man avser att göra det.

Nu kan staten använda det ägande man har och gå in och säga: Vi förväntar oss att företag som helt eller delvis ägs av svenska staten har kollektivavtal, betalar svenska skatter och inte undgår det som ska vara huvudregel på svensk arbetsmarknad.

Min fråga till statsministern är om den svenska regeringen tänker tydliggöra detta.

Anf. 37 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Vi ska ha sjesta villkor på den svenska arbetsmarknaden. Vi jobbar för detta också i Europa med den sociala pelaren. Vi jobbar med

det internationellt med Global Deal. Regeringen har nu också angivit i flygstrategin hur vi ser på detta. Det handlar om samarbetet inom FN:s flygorganisation ICAO och om hur vi gör inom EU just för att flyget inte ska vara en del av transportsektorn som hela tiden försämrar villkor. Den ambitionen är helt klar.

Exakt vad SAS omstrukturering kommer att innebära vet nog ingen av oss. Men jag förutsätter att SAS tar sitt ansvar i en sådan omstrukturering. Det finns fler svenska bolag som har personal anställd i andra länder. Detta är inte det första bolaget som har det. Vi utgår från att man tar sitt ansvar i en sådan här omstrukturering och gör det på ett bra sätt.

Anf. 38 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr talman! Tack, statsministern, för svaret! Jag önskar att statsministern skulle vara lite mer tydlig och säga: Vi förväntar oss att SAS följer de spelregler som vi tycker är bra, att man betalar skatt i Sverige och att man har svenska kollektivavtal när man flyger på Sverige, så att säga.

När det gäller Postnord, som har haft ett system med utnyttjande av chaufförer från andra länder, var du, Stefan Löfven, väldigt tydlig. Du sa: Vi förväntar oss att man har kollektivavtal och sjysta villkor på svensk arbetsmarknad.

Är du beredd att vara lika tydlig när det gäller SAS? Jag undrar om du som – på ett vis – den yttersta ägarrepresentanten kan säga: Vi förväntar oss faktiskt att man inte gör den här typen av trixande för att gå runt kollektivavtal och smita från svensk beskattning.

Anf. 39 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det är två olika förutsättningar. Postnord gäller transportverksamheten här hemma. Där förutsätter vi detta, precis som jag sa.

SAS gör nu en omstrukturering som jag inte kan alla detaljer om. Vad jag säger är: När man gör den omstruktureringen och har en del verksamhet i andra länder ska man enligt vår uppfattning göra det med beaktande av att man har sjysta villkor.

Men det är fler svenska företag som har anställda i andra länder. Detta är alltså inte det första som sker. Jag är inte beredd att uttala mig i detalj om SAS, utan jag utgår från att de sköter detta på ett sätt som vi förväntar oss.

Sverige arbetar på Europaplanet och internationellt för att vi ska ha en transportsektor, inklusive flyget, som är sjyst.

Valfrihet och vinster i välfärden

Anf. 40 JAN BJÖRKLUND (L):

Herr talman! Ett av Löfvens statsråd, Shekarabi, uttrycker sig så här om Reepaluutredningen: Vinst är stöld från folket som måste stoppas.

Inte ens Jonas Sjöstedt uttrycker sig så, möjligen med undantag för första maj när han håller tal i Norrbotten eller något sådant. Det är en otroligt långtgående retorik som nu hörs på detta område från ansvariga statsråd.

Jag ser dock i Dagens industri i dag att andra ledande socialdemokrater, som möjligen har fötterna ännu mer i verkligheten än Shekarabi har, uttalar sig i frågan. Karin Wanngård är finansborgarråd i Stockholm – det är en av de regioner som naturligtvis har högst andel privata alternativ. När hon kommenterar Reepaluutredningen säger hon: Det här är inte görligt. Denise Norström, finanslandstingsråd i Västmanland säger: Vi har inga problem. De privata alternativen är jättepopulära. All verksamhet behöver ett överskott. Se där! Det var ingen stöld från folket när hon fick uttala sig. Erika Ullberg, socialdemokratisk ledare i Sveriges näst största parlamentariska församling, Stockholms läns landsting, säger så här: Jag vill inte att Vänsterpartiet ska få diktera villkoren i den här viktiga frågan.

Sakargumenten har vi tömt ut. Vi kan diskutera dem hur många gånger som helst. Men ni har ett vägval att göra, herr statsminister. Ska ni låta Jonas Sjöstedt och Shekarabi styra detta, eller ska ni lyssna på dem som vill bevara valfriheten och mångfalden i svensk välfärd?

Herr statsminister! Flytta inte Sverige tillbaka till 1950-talet! Låt inte Vänsterpartiet diktera detta!

Anf. 41 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag är glad över att Björklund hämtar så mycket inspiration från socialdemokrater. Fortsätt med det! Det är mitt goda råd.

Vi har nu en utredning som är ute på remiss – det vet Björklund. Remissvaren kommer. Vi ska forma ett förslag som gör att vi behåller valfriheten. Det kommer att finnas privata initiativ. Det är ingen tvekan om det. Det är aldrig någon som har ifrågasatt det. Vi vill dock åstadkomma något – där är den intressanta frågan. Vi säger att vi tycker att det är viktigt att skattebetalarnas pengar faktiskt går till omsorgen, till sjukvården och till skolan. Björklunds huvudinriktning verkar vara att det är viktigast att pengarna får gå till vinster och vinstutdelning. Jag tycker att det andra är viktigare.

Det går att ha regler som ser till att skattebetalarnas pengar faktiskt används i sjukvården och omsorgen samtidigt som man har valfrihet. Att människor ska kunna välja är fullständigt klart. Det är ingen som har ifrågasatt detta. Men när skolor – det kanske till och med var en förskola, som jag tror ägdes av någon som Björklund känner ganska väl – väljer att servera knäckebröd och vatten till barnen kan man fråga sig: Är det en sådan inriktning vi vill ha? Är det den utvecklingen vi vill ha?

Vi ser att skolor drar ned på antalet lärare – det är till och med legitimerade lärare och behöriga lärare. Varför gör man det? Jo, man vill ha vinst som man kan använda till vinstutdelning.

Jag tycker inte att det är rätt. Låt oss prata om en lösning där vi både ser till att värna valfriheten för människor och ser till att skattebetalarnas pengar faktiskt går till det som de är avsedda för!

Anf. 42 JAN BJÖRKLUND (L):

Herr talman! Det är intressant att statsministern säger ”låt oss prata om en lösning”, för jag uppfattar att statsministern pratar med Vänsterpartiet men inte med någon annan just nu. Statsministerns problem kommer naturligtvis att vara att pratar han med oss andra så kanske inte Vänsterpartiet gillar det, och då kanske det är större saker som står på spel för regeringen.

Detta är ett vägval regeringen gör. Ska man gå på Shekarabis och Sjöstedts linje, eller ska man gå på den linje som Socialdemokraterna i Stockholmsregionen står för? Det är ett vägval man gör nu, och det är oerhört avgörande. Engelska skolan har 100 000 elever i kö. Det innebär att 200 000 föräldrar medvetet har valt den. Skolan finns på börsen, den är vinstdrivande och hade inte existerat utan möjlighet att gå med överskott över huvud taget. Men den har högsta kvalitet i nästan alla mätningar.

Sedan finns det exempel på dålig verksamhet. Och tänk att det gör det i offentlig verksamhet också, har jag hört någon enstaka gång! Jag hörde att ABF måste ha kurser i förlossning i taxi, därför att sossarna lägger ned BB i Sollefteå. Där finns inget vinstintresse. Det är väl ingen risk att ett socialdemokratiskt landsting går med vinst; det har det aldrig gjort.

Herr talman! Det är på riktigt nu. Det är på allvar, och statsministern kommer att behöva välja väg under 2017: Shekarabi och Vänsterpartiet eller valfrihet.

Anf. 43 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Shekarabi är ett klokt statsråd som dessutom för dialog med andra partier i syfte att vi ska hitta en lösning som både tillgodoser kraven på och behoven av valfrihet och att de pengar som skattebetalarna lägger in i välfärden faktiskt går till välfärden.

Det är ingen som ens har tänkt förbjuda vinster – ingen. Om Björklund har sett något sådant förslag får han visa det, men jag tror inte att han kommer att kunna visa någonting sådant.

Däremot finns det vinstnivåer som inte är motiverade, och då måste vi göra någonting. Vi kan inte ha exempelvis en skola där vi ser ständigt ökande betyg och ständigt sjunkande kunskapsresultat. Det beror på någonting. Det beror på att skolor i det fallet är ute efter att göra bra vinst, och då är det bra att skicka upp betygen. Men det är kanske mig inte bra för ungarna!

(Applåder)

Den tyska arbetsmarknadsmodellen

Anf. 44 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Herr talman! Tidigare i veckan hade Sverige och statsministern besök av Tysklands förbundskansler Angela Merkel. Jag tycker att det är bra. Jag tycker att det är bra att vi förbättrar våra kontakter med Tyskland, som ju i mångt och mycket framstår som den fria världens ledare numera.

Det finns anledningar att inspireras av det tyska exemplet på många områden. Ett av dem är att skapa en arbetsmarknad med plats för alla. I Tyskland har vi några av världens mest kvalificerade arbetsplatser och företag, som ständigt ligger i innovationens framkant. Men Tyskland har också med hjälp av kloka strukturreformer i det tidiga 2000-talet skapat en arbetsmarknad med många ingångsjobb – minijobs kallas det i Tyskland – tillsammans med väl fungerande lärlingssystem.

Jag undrar och är lite nyfiken: Är det så att statsministern lät sig inspireras av det tyska exemplet nu i början av veckan? Socialdemokraterna har ju historiskt sett varit och är än i dag det främsta hindret för en liknande utveckling som den tyska i Sverige.

Anf. 45 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Nej, Emil Källström, vi diskuterade inte svensk arbetsmarknad. Vi diskuterade EU, USA, Trump, den transatlantiska länken, Ukraina och andra frågor.

Vi diskuterade även näringspolitik, eftersom vi båda är så intresserade av att innovationer ska fungera så att små företag ska kunna ta fram nya produkter och kunna sälja dem. Vi diskuterade även export, och jag är därför stolt över den svenska regeringens exportstrategi. Själva förutsättningen för att företag ska kunna anställa är ju att man säljer saker.

Vi diskuterade dessutom utbildning. Där har vi den stora flaskhalsen på svensk arbetsmarknad. Det är inte minijobs – det är utbildning. Nu är det brist på elektriker, fordonsmekaniker, lastbilsmekaniker, golvläggare och det fina yrket svetsare. Dessa kommer aldrig att komma i arbete med lägre löner, utan de kommer i arbete med rätt utbildning.

(Applåder)

Anf. 46 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Herr talman! Jag kan bara beklaga om det var så att statsministern och förbundskanslern inte talade om jobb och integration, för det kommer att vara en av nyckelfrågorna för att vår del av världen ska klara av den integrationsutmaning som finns i Sverige, i Tyskland och i många andra länder.

Här måste vi modernisera och se till de goda exemplen. Tyskland har gått från Europas sjuke man till Europas draglok med en arbetsmarknad för alla. Det är precis vad Sverige behöver. Statsministern säger nej. Låt oss hoppas att vi får en statsminister som svarar ja på den frågan!

Anf. 47 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Emil Källström ska vara glad att vi har en regering som vänder de ökande arbetslöshetssiffrorna under er period till sjunkande arbetslöshetssiffror, där sysselsättningen ökar och ungdomsarbetslösheten minskar. Det ska Emil Källström vara jätteglad för.

Det är för att vi ändrade politik. Det är slut på ofinansierade skattesänkningar och på neddragningar av välfärden. Nu investerar vi, och då kommer också jobben. Då kommer bostäderna, och då kommer välfärden. Det är rätt riktning att gå!

(Applåder)

Pensionärsskatten

Anf. 48 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! På en presskonferens som statsministern höll strax före valet yttrade han detta: ”Sverige är enda landet i världen med pensionärsskatt. Alltså där pensionärer betalar högre skatt än löntagare. Vi tycker att pensionärsskatten är omoralisk och skamlig. Pension är uppskjuten lön och ska beskattas som lön.”

Nu har regeringen uppfyllt löftet för dem med lägst inkomst, men det är faktiskt knäpp tyst när det gäller resten av pensionärsskatten. Ni har gjort steg ett, men nu är frågan när steg två kommer, nämligen för kvinnliga medelinkomsttagare och för samtliga pensionärer.

Detta är en fråga som väldigt många ställer sig, inte minst alla landets pensionärer: När uppfylls statsministerns löfte från 2014, alltså före valet? När kommer det?

Anf. 49 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag måste faktiskt beundra Mikael Oscarsson, som över huvud taget tar upp den frågan. Ni var med och införde pensionärsskatten, och ni har sett till att jobbskatteavdraget har höjts i flera omgångar så att pensionärerna har fått relativt sett högre skatt.

Det är dock bra att insikten har vaknat. Då ska Mikael Oscarsson glädja sig åt att vi nu har tagit det första steget, precis som beskrevs här, så att skatten är lika upp till 10 000 i månaden. Sedan fortsätter det med sänkt skatt för pensionsinkomster upp till 20 000.

Vi har hela tiden sagt att det här ska göras med beaktande av de offentliga finanserna, för vi tänker inte göra som den förra borgerliga regeringen gjorde när de drog på sig ett budgetunderskott. Nu har vi tagit bort det budgetunderskottet och ligger på plus två år i rad av två möjliga. Vi tänker inte försämra statsfinanserna, så det här ska göras i den ordning och takt som Sverige har råd med. Men pensionärsskatten ska bort – det är beskedet till pensionärerna.

(Applåder)

Anf. 50 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Kristdemokraterna har hela tiden kämpat för att den här klyftan ska tas bort, och mycket riktigt, statsministern, var vi tillsammans med övriga allianspartier med om att sänka skatten för pensionärer fem gånger till ett totalt skattevärde av 16 miljarder.

Nu har vi ett förslag som är färdigt att införas, och frågan är: När kommer steg två och tre? Sverige har byggts av de äldre. Nu måste vi bygga Sverige för dem!

Anf. 51 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Kristdemokraterna var med och införde denna klyfta. Det bara är så. Lev med den verkligheten!

Den här regeringen har nu sett till att ta bort en del av dessa klyftor. Vi ska fortsätta i den takt som vi har råd med. Vi höjer bostadstillägget, vi ser till att förbättra tandvårdsförmånerna för de äldre, vi inför gratis öppenvård för dem över 85 år och vi ser till att bygga fler äldreboende.

Vi tar hand om de äldre, och vi behöver göra mer. Men nu är den resan påbörjad på riktigt.

(Applåder)

Ett jämlikt pensionssystem

Anf. 52 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Varför inte fortsätta på ett så viktigt område som pensioner och pensionärer? Allt fler blir allt äldre, och det är verkligen en framgång för vårt välfärdsland. Bara medan vi står här i kammaren under denna frågestund ökar medellivslängden med åtta minuter.

Det är otroligt glädjande att vi lever längre, men det innebär också att det blir ännu viktigare att säkerställa att vi har ett bra och hållbart pensions-system. Förra året höjdes den allmänna pensionen med 4,2 procent, vilket var historiskt högt. Statsministern har redan tydliggjort till föregående frågeställare vikten av att avveckla pensionärsskatten. Regeringen höjde bostadstillägget. Men ändå är det väldigt många pensionärer som har det väldigt tufft.

Kvittot för ojämställdheten blir tydligt. Det är i genomsnitt 6 000 kronors skillnad i pension för män och kvinnor.

Vad avser statsministern att göra för att säkerställa att alla pensionärer har en bra pension att leva på?

Anf. 53 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Tack för frågan!

Min ingång är att de som har varit med och byggt upp vårt land med sitt arbete ska ha en trygg och bra pension. De ska ha bra villkor på ålderdomen också ekonomiskt.

För de allra flesta har det blivit bättre. Den genomsnittliga inkomstökningen är 800 kronor för en vanlig pensionär. Det är åt rätt håll.

Det råder inget tvivel om att det finns för många som absolut inte kan uppleva detta. Det är av det skälet som regeringen har tillsatt en utredning för att se över garantipensionen och bostadstillägget för att se vad som kan göras så att dessa människor kan höja sin ekonomiska trygghet. Det råder inget tvivel om att kvinnor är kraftigt överrepresenterade bland de pensionärer som har det tuffast. Det är därför denna utredning ska göras. En sådan helhetsöversyn har inte gjorts sedan systemet infördes för 20 år sedan. Nu är det dags. Vi måste se till att höja de ekonomiska villkoren också för dem som har det sämst ställt.

Regeringens inställning till det förändrade omvärldsläget

Anf. 54 JONAS ERIKSSON (MP):

Herr talman! Jag är glad över den nyhet som statsminister Stefan Löfven och klimatminister och vice statsminister Isabella Lövin lämnade i dag om ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige. Jag är också glad över det globala klimatavtal som Sverige så aktivt varit delaktigt i att ta fram.

Det finns många framsteg att glädja sig över men också saker som oroar. Det är med oro, obehag och sorg som vi ser vilka beslut som USA:s president har fattat de senaste dagarna. Det är muren mot Mexiko, stopp för flyktingmottagande, beslut om stopp för stöd till hjälporganisationer som förser kvinnor med preventivmedel och tillgång till säkra aborter. Det är några exempel.

Vi behöver reagera och agera mot dessa beslut och arbeta aktivt för att stärka öppenhet, solidaritet och medmänsklighet. Jag undrar hur statsministern och regeringen avser att arbeta med det förändrade omvärldsläget och vad Sverige kan göra för att stärka den liberala demokratin.

Anf. 55 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag delar helt oron vad gäller flera rikttningsförändringar från den nya amerikanska administrationen, inte minst vad gäller kvinnors

rättigheter. Det kommer att innebära många umbäranden och mycket lidande för många kvinnor runt om i världen om dessa fullföljs.

Det vi kan och ska göra är naturligtvis att bilda så starka allianser som möjligt. I klimatfrågan står tack och lov de allra flesta fast vid Parisavtalet. Stora spelare som Kina, Indien och andra säger att de kommer att fullfölja Parisavtalet. Det är den vägen vi ska gå, och det är därför vi ska söka allianser med så många like-minded som möjligt. Så är det också vad gäller mänskliga fri- och rättigheter.

Vi ska stå upp för det multilaterala. Det är därför vi inom ramen för EU stärker kontakten med exempelvis Tyskland. Vi måste se till att de som står upp för mänskliga rättigheter och fria värden håller ihop.

Regeringens ambitioner för förlossningsvården

Anf. 56 LENA ASPLUND (M):

Herr talman! Regeringen har tillfört medel till landstingen för en förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa för att verka för att uppnå målet om en mer tillgänglig, säker, kunskapsbaserad och jämlik vård inom förlossningssjukvården. Det är 500 miljoner för 2016, och nu 500 miljoner för 2017 – alltså en halv miljard.

Västernorrland fick 2016 12 ½ miljon av dessa pengar. Då väljer statsministerns partikamrater att lägga ned BB i min hemkommun Sollefteå, som för övrigt har varit statsministerns hemkommun en gång i tiden.

Hur rimmar det med regeringens ambitioner om att uppnå målet om en mer tillgänglig, säker och jämlik förlossningssjukvård i hela landet?

Anf. 57 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag utgår från att Lena Asplund inte menar att jag ska stå och diskutera de beslut som fattas i olika landsting.

(LENA ASPLUND (M): Nej!)

Däremot kan vi diskutera hur resurser tillförs välfärden. Då kan jag konstatera att där har skett en enorm förändring från den förra regeringens tid, då det skars ned på välfärden. Nu tillför vi pengar till välfärden.

Förutom de specifika satsningar som Lena Asplund själv nämnde tillför vi 10 välfärdsmiljarder, varav 3 går till landstingen. Vi tillför också mer till äldreomsorgen och andra delar av välfärden. Där är den stora skillnaden.

Hur landstingen organiserar sin sjukvård är landstingens beslut. Ja, staten har ett ansvar för att det tillförs resurser och att vi använder skattebetalarnas pengar på ett smart sätt. Det är den stora skillnaden mellan borgerligheten och den här regeringen.

Den svenska life science-sektorn

Anf. 58 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Herr talman! Jag vill lyfta fram satsningar på life science, det vill säga forskning och innovation inom hälsa och medicin. Behoven för mänsklig-

heten är närmast outtömliga. Även om det i första hand rör sig om en global industri betyder det mycket för jobb och utveckling också här hemma. De stora företagen och universiteten är något av draglok, men vi behöver också stimulera mindre företag som kan få idéer att växa.

Låt mig ge ett exempel: Medicon Village i Lund. För fem år sedan var det ett hårt slag när Astra Zeneca lämnade lokaler och byggnader. Nu är det en arbetsplats för 1 500 människor i olika företag och konstellationer. Det är ett av flera life science-områden i Sverige. Samarbetet samhälls-näringsliv-akademi är det som gäller.

Men konkurrensen är knivskarp i omvärlden, och det krävs en kraftsamling på området. Vilka initiativ tar statsministern för att ytterligare stärka utvecklingen inom life science i Sverige?

Anf. 59 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag delar helt uppfattningen att life science av många skäl är en viktig sektor. Det har med hälsa och livet att göra, och det är en enorm framtidssektor. Därför ska vi satsa mycket på den.

Ett av de fem samverkansprogram som vi har satsat på från regeringens sida inom ramen för Innovationsrådet är life science. Här ska Sverige ligga precis längst fram. Vi driver också möjligheten att Sverige ska få den europeiska läkemedelsmyndighet som ska flytta från London efter brexit. Vi tycker att den passar alldeles utmärkt i Sverige. Det kommer naturligtvis att tillföra resurser och kompetens.

Regeringen har i forskningspropositionen satsningar inom just life science vad gäller nationell forskningsstruktur. Det ska vara en registerbaserad forskning och klinisk behandlingsforskning. Vi förlänger också uppdraget för den nationella samordnaren för life science eftersom det finns så mycket mer att göra. I det ingår just samarbete mellan politiken, näringslivet, akademien och andra huvudaktörer.

Assistansersättningen

Anf. 60 EMMA HENRIKSSON (KD):

Herr talman! I den senaste rapporten från Försäkringskassan kan vi se att prognosen för kostnaderna för personlig assistans – assistansersättningen – sänks med 300 miljoner per år under de kommande åren. Vi kan också konstatera att antalet nybeviljade ersättningar i det närmaste har halverats de senaste två åren. Vi möts av information om att fler personer får ersättningen helt indragen eller sänkt.

I dag i den utfrågning som socialutskottet höll framgick det tydligt att det fortfarande saknas kunskap om vad som händer med de personer som har fått ersättningen indragen eller minskad eller som aldrig beviljats ersättning. Det framgick också att regeringen inte har någon avsikt att ge något tilläggsdirektiv till den utredning som pågår.

Oroas regeringen över huvud taget inte av vad som kommer att hända med dem som är beroende av samhällets stöd?

Anf. 61 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Hela systemet med assistansersättningen är ursprungligen en socialdemokratisk tanke. Människor med funktionsnedsättning måste

ges bästa möjliga chans att fungera på samma sätt som andra människor. Det är därför ersättningen finns. Det har tydliggjorts i direktivet till Försäkringskassan.

Det är ingen som har ändrat några regler om vilka som ska få eller inte få. Däremot finns några domar som bevisligen har skapat en ändrad praxis. Det är därför som ansvarigt statsråd har tagit initiativ till en utredning för att se hur detta har slagit och vad som kan behöva göras.

Det här är ett otroligt viktigt område. Vi kommer att se till att de människor som behöver detta får det. Men vi kommer också att se till att de pengar som används till reklam och till jurister och advokater minskar. Pengarna ska gå till dem som behöver dem.

Elevinflytande och villkoren för rektorer

Anf. 62 LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Kungsholmens gymnasiums elevkår utsågs till årets elevkår 2016. I dag har jag fått besök av dem – de följer oss från läktaren.

Med elevkårens styrelse har jag bland annat diskuterat hur viktigt det är att känna att man har möjlighet att påverka, att engagera sig fackligt eller elevfackligt för att påverka sin arbetsmiljö. Det spelar ingen roll om man är svetsare eller riksdagsledamot, it-arkitekt, lärare eller elev. Det är viktigt och angeläget.

Forskning har visat att elever som har inflytande över sin utbildning i större utsträckning känner entusiasm för sitt lärande.

Ett tydligt pedagogiskt ledarskap är viktigt. Skolledare och rektorer gör i dag ett fantastiskt jobb, men många gånger saknar de rätt förutsättningar. Det handlar om att man har för få medarbetare, att man behöver mer administrativt stöd men också att attraktiviteten i yrket inte alltid är så hög.

Med anledning av det vill jag fråga statsministern vad regeringen avser att göra för att stärka rektorerna i deras pedagogiska ledarskap och lyfta skolledarnas status. En minut är kort, men vad tycker statsministern om elevfackligt arbete?

Anf. 63 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag var kassör i elevrådet på Vallaskolan i Sollefteå, så jag önskar er all lycka i det jobbet. Det är oerhört viktigt att elever tar del i demokratin i skolan och är med och påverkar.

Jag är helt övertygad om att om vi på rätt sätt ska utveckla en jämlik kunskapsskola måste det finnas ett starkt pedagogiskt ledarskap. I det har skolledare och rektorer en mycket viktig uppgift.

Det är därför vi exempelvis ger dem möjligheter att få högre lön. De som tar sig an skolor där utmaningarna är som störst ska få den möjligheten och även vilja stanna och utveckla verksamheten.

Vi för i dialog med parterna en diskussion om ett så kallat professionsprogram för både lärare och rektorer för att ge dem större möjlighet att utveckla sitt pedagogiska ledarskap.

Inte minst ger vi mer resurser till skolan så att rektorerna faktiskt får mer resurser att använda till att anställa lärare och höja löner men också föra till mer resurser till elevhälsan eller vad man nu vill göra.

Rektorerna och skolledarna ska ha bästa stöd för sitt mycket viktiga uppdrag.

Anf. 64 ROBERT HANNAH (L):

Herr talman! I Migrationsverkets rapport *Är du gift?* från mars 2016 redovisar man 132 fall där bortgifta flickor kommit till Sverige. Mörker-talet är också stort, meddelar man. I stället för att räddas fick de flesta av flickorna bo kvar med de vuxna männen.

Migrationsministern utlovade i februari 2016 en utredning, men på ett helt år har ingenting hänt trots den egna myndighetens nödrop. Flickor har fått bo kvar med vuxna män – med bidrag från kommunerna.

Var har ni i Socialdemokraterna varit? Varför har ni inte gjort någonting? Först i dag när Liberalerna har väckt ett initiativ här i riksdagen, när vi har fått nog och väckt ett utskottsinitiativ, vill Morgan Johansson bjuda in oss i oppositionen på kaffe.

Stefan Löfven! Vi behöver faktiskt inte dricka något kaffe. Vi behöver rädda de här flickorna. Vi måste ändra lagen nu, och vi måste ta bort flickorna från de vuxna männen och hemmet de delar med dem. Det måste göras nu; vi kan inte vänta.

Därför vill jag fråga statsministern: Tänker ni stötta Liberalernas initiativ och skriva lag här i riksdagen?

Anf. 65 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag vet inte huruvida Morgan Johansson bjuder på kaffe eller inte. Det är inte det intressanta, utan det intressanta är att göra någonting åt det här problemet.

Redan när den här lagstiftningen infördes – det är inte så länge sedan; det var omkring halvåret 2014 – sa vi socialdemokrater att den här lagen kan komma att behöva ses över för att se om den fungerar tillräckligt bra. Den uppfattningen har vi alltså haft hela tiden. Det är uppenbart att den behöver ses över. Det är därför ansvarigt statsråd nu gör den här inbjudan.

Jag tycker som princip att lagar ska förberedas i regeringen i de ordinarie processer som vi har för lagstiftningsarbete. Om riksdagen vill göra det är det upp till riksdagen, men vi har exakt samma syn på detta. Det här är ett problem som måste åtgärdas, men det är bra att man gör en översyn innan man ändrar lagar – att man inte bara ändrar utan också förstår konsekvenserna av det.

Små och medelstora företags möjligheter till export

Anf. 66 ANNA WALLÉN (S):

Herr talman! Det kan inte ha undgått någon att USA har fått en ny president som är protektionistisk och tror på högra handelstullar.

Vi i Sverige vet att handel skapar tillväxt och bygger broar mellan nationer och mellan människor. Sverige är ett litet, exportberoende land. I mitt hemlän Västmanland har vi många stora företag som har världen som sin marknad.

Samtidigt ligger många små och medelstora företag i framkant när det gäller innovationer och teknisk utveckling. Men alltför sällan tar de steget ut i världen.

Min fråga till statsministern är vad regeringen gör för att fler små och medelstora företag ska ta sig ut i världen och våga satsa.

Anf. 67 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det är en mycket viktig del av näringspolitiken att få fler företag att starta och växa. Regeringens exportstrategi är inriktad på detta.

Hur får vi fler att ta del av en stor marknad? Vi har många starka, innovativa företag i Sverige som utvecklar nya produkter, men det är för få som går på export.

Därför utvecklar vi exportstrategin. Den börjar här hemma i Sverige, där vi har exportrådgivning. Den ska finnas runt om i hela landet så att företag vet att dit kan de vända sig för att få hjälp.

Vi behöver hjälpa företag med riskvilligt kapital. Det är därför vi har omstrukturerat det statliga riskkapitalet så att det blir mer lättillgängligt och fler företag får del av det.

Det är också därför, som ett tredje exempel, vi ökar närvaron på viktiga tillväxtmarknader. När Sverige finns där finns det kompetenser där, och då kan man hjälpa svenska företag att komma ut på den marknaden.

Det är några av de saker som vi gör, och vi kommer att göra mer.

Regeringens syn på Iran

Anf. 68 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! På torget i Kristinehamn sitter Hamid Aryan och hungerstrejkar. Han fruktar för sitt liv. Han är kristen, och Migrationsverket har beslutat att han måste skickas tillbaka till diktaturens Iran.

De som är hårdast drabbade av regimens övergrepp och förtryck är etniska och religiösa minoriteter, hbtq-personer, fackligt aktiva och sympatisörer med oppositionsgrupper. Bara under 2015 genomfördes minst 977 avrättningar, enligt Amnesty.

Den 11–12 februari reser statsministern till Iran. Med sig på resan har han en näringslivsdelegation som leds av handelsminister Ann Linde. Regeringens målsättning med resan är att öka svensk handel med Iran. Men frågor om mänskliga rättigheter och demokrati lyser med sin frånvaro.

Jag undrar hur statsministern förklarar för Hamid, som inte får asyl i Sverige, varför statsministern vill stärka handelsrelationerna med en regim som förtrycker och avrättar religiösa grupperingar som den kristna grupp som Hamid tillhör. Och framför allt: Anser statsministern att Iran är en diktatur?

Anf. 69 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Sverige och Sveriges regering står alltid upp för mänskliga fri- och rättigheter, oavsett var i världen de utmanas eller kränks. Det innebär att vi tar upp frågan om mänskliga rättigheter i en mängd olika forum och samtal. Vi gör det på olika sätt. Vi gör det på det sätt vi tror gör bäst skillnad för de människor som behöver det stödet.

Jag är helt övertygad om att det inte är rätt väg att gå att isolera länder där det finns den typ av frågetecken som Håkan Svenneling nu redovisar. Det är inte bästa sättet. Jag tror inte på det.

Jag tror att en mycket bättre väg att gå är att se att länder kan utvecklas – också vad gäller näringsliv, jobb och sådana möjligheter. Vi har också en mycket bättre möjlighet till dialog med det landet för att se till att det blir en förbättring när vi har den typen av kontakter.

Det är en sak att ställa sig i ett hörn och peka på allting som är fel. Det är en mycket svårare väg att gå att försöka rätta till det, men det är regeringens ambition.

Landsbygdskommitténs förslag om utlokalisering

Anf. 70 ISAK FROM (S):

Herr talman! Statsministern! Devisen ”Hela Sverige ska leva” har kanske aldrig varit mer aktuell. Från runt om i landet har det länge kommit rapporter om hur statlig verksamhet läggs ned och centraliseras. Samhälls-servicen förändras i dess spår.

Den parlamentariska landsbygdskommittén som regeringen tillsatte redovisade nyligen i sitt betänkande att 10 000 jobb har centraliserats till Stockholm de senaste tio åren. Detta är dagsaktuellt i och med Luftfarts-verkets beslut.

Hur ser statsministern på Landsbygdskommitténs förslag för att vända utvecklingen och med politisk styrning utlokalisera 10 000 statliga jobb till hela landet för att faktiskt få service i hela landet?

Anf. 71 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag ska inte uttala mig om exakta siffror, men det är den inriktningen vi nu har tagit. Till exempel flyttar en del av E-hälsomyndig-heten från Stockholm till Kalmar. Det kommer mer av den varan, så den vägen är redan anträdd.

Men sedan tror jag att det är viktigt att hålla perspektivet bredare för att få hela Sverige att leva. Det är inte bara att flytta ut myndighetsjobb som gör skillnad, utan det är satsningen vi gör på de regionala högsko-lorna, infrastrukturen, bredbandsutbyggnaden, livsmedelsstrategin med ökad livsmedelsproduktion och skogsprogram – allt detta tror jag i grund och botten är styrkan.

Vi ska se till att allt vi gör ger möjligheter för företag och enskilda att verka runt om i hela vårt land. Det är det enda som är det riktigt hållbara, så den vägen är anträdd, och den kommer vi att fortsätta på.

(Applåder)

Regeringens säkerhetsstrategi

Anf. 72 PÅL JONSON (M):

Herr talman! På Folk och Försvars rikskonferens i Sälen presenterade statsministern regeringens nya säkerhetsstrategi. Den identifierar åtta hot mot Sverige, däribland energiförsörjning. Det står uttryckligen i strategin att EU:s medlemsländer bör sträva efter att inte göra sig för beroende av energiförsörjning från tredjeland.

Karlshamns kommuns beslut i veckan att tillmötesgå en förfrågan från Nord Stream går stick i stäv mot dessa intentioner. EU kommer genom detta beslut att bli mer beroende av rysk gas, inte mindre. Så min fråga till

statsministern är: Vad är värdet med att ta fram en svensk säkerhetsstrategi om socialdemokratiskt styrda kommuner ändå inte håller sig till den?

Anf. 73 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! För det första är det inte beslutet i Karlshamn som avgör huruvida Ryssland bygger rörledningar eller inte, utan detta är olika frågor. Sverige har varit tydligt med att denna ledning kommer att dras genom svensk ekonomisk zon, men inte på vårt territorialvatten – ungefär som när den borgerliga regeringen godkände Nord Stream 1. Det är samma förutsättningar som gäller.

Vi följer svensk och internationell lag, och vi säger till EU att det är viktigt att EU och EU-kommissionen nu gör en översyn av huruvida detta stämmer överens med exempelvis energiunionen. Det är EU-kommissionens uppgift, inte Sveriges.

Sedan hade vi att ta ställning till de nationella säkerhetsintressen som vi talade om, både i Slite och i Karlshamn, där scenarierna och uppläggen ser helt olika ut. Karlshamn väljer en väg där man själv, i sin egen hamn och i princip med helt egen personal, sköter detta. Man har valt att gå vidare med detta, och vi har från regeringens sida sett till att vidta de åtgärder som behövs för att säkerheten ska vidmakthållas.

Flyktningmottagandet i moderatledda kommuner

Anf. 74 YILMAZ KERIMO (S):

Herr talman! Statsministern! Jag är stolt över Sveriges insatser under flyktningkrisen och över regeringens införande av anvisningslagen. Sverige driver en solidarisk flyktningmottagning på EU-nivå, men tyvärr saknas den solidaritet vi kräver där mellan våra kommuner hemma i Sverige.

Moderaterna har i riksdagen röstat för ett gemensamt mottagande, men vi ser hur deras partikamrater på lokal nivå bryter mot lagen och ökar segregationen. Här i Stockholmsregionen har vi sett hur Ekerö, Täby och Nacka, som är moderatledda kommuner, har sagt nej till fler flyktingar.

Att bryta mot lagen måste innebära konsekvenser och påföljder, precis som när individer gör det. Mot den bakgrunden vill jag fråga statsministern vilka sanktioner, påföljder eller åtgärder regeringen kommer att vidta mot de kommuner som brutit mot lagen om ett gemensamt ansvar för flyktningmottagandet.

Anf. 75 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Detta är en fråga där vi trodde att vi var överens om att det gällde att hjälpas åt. Precis som vi hävdar principen om att vi hjälps åt i EU ska vi hjälpas åt i Sverige. Vi trodde att vi var överens om detta.

Nu är det några som ifrågasätter det. Regeringen har en dialog med kommunerna, för vi förstår att det kan vara pressat. Vi tittar på tidsgränser för att komma till rätta med detta, men vi kommer inte att släppa principen att alla får hjälpas åt. Vi kommer att följa detta mycket noga, och vi utgår från att alla kommunledningar faktiskt avser att följa lagen. Jag kan inte tänka mig något annat. Om så inte sker får vi titta på vilka sanktioner som behöver sättas in, för vi tänker inte bara släppa detta.

Anf. 76 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr talman! Herr statsminister! Jag vill också ställa en fråga som handlar om hamnar, om Karlshamn.

Försvarsminister Peter Hultqvist uttalade i december att uthyrning av hamnar – det handlade om Nord Stream 2 – skulle vara negativt för Sveriges försvarsintressen. Vad som hände var att Gotland sa nej, och frågan hamnade då hos Karlshamn. I kommunen fanns det olika uppfattningar om vad som skulle beslutas. Vad jag har förstått fanns det också tidigare olika uppfattningar i regeringen.

Jag undrar därför vad statsministern kommer att vidta för åtgärder framöver för att inte Sveriges säkerhet ska äventyras. Det handlar inte bara om Sveriges säkerhet utan också om vår omvärld: de baltiska länderna och övriga Europa.

Anf. 77 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Regeringen gjorde och gör fortfarande bedömningen att uthyrning av hamnar försämrar säkerhetsläget.

Slite och Karlshamn är två olika modeller. I Slite var tanken att hyra ut hamnen, och det skulle finnas en anläggning där företaget i fråga skulle ha sin verksamhet. I Karlshamn kommer ett skepp in och lastar av, och det är Karlshamns hamn, med egen personal, som tar emot, lagrar och skeppar iväg rör. Det är ett helt annat upplägg.

Men även med det upplägget menar regeringen att det behöver vidtas förstärkta säkerhetsåtgärder, och det är precis det regeringen gör. Så ja, denna typ av verksamhet påverkar säkerheten, men i fallet med Karlshamn kan vi hantera det med de åtgärder vi inför. Det rör sig bland annat om mycket tätare kontakt mellan myndigheter och Karlshamns bolag så att vi kan följa verksamheten noggrant. Så säkerheten har vi tagit hand om.

Regionala skillnader avseende väntetiderna i vården

Anf. 78 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Väntetiderna i hälso- och sjukvården i Sverige tillhör Europas längsta. En ny rapport från Socialstyrelsen med de öppna jämförelserna från 2016 kom i dagarna – *En god vård*, heter den. Den visar tydligt på en utveckling med växande vårdköer och växande skillnader mellan landsting och regioner avseende väntetider i vården.

Sjukvårdsrankningen Euro Health Consumer Index 2016 bekräftar också detta: Svensk sjukvård halkar efter övriga Europa. De långa väntetiderna bidrar till detta.

Nu vill jag inte höra något snicksnack om hur det är i de socialdemokratiskt styrda landstingen, för de ligger i botten; de sex sämsta är sossestyrda. Vad kommer regeringen konkret att göra för att bryta denna trend med stora regionala skillnader och växande vårdköer?

Anf. 79 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Vi har från 2014 kunnat se hur köerna har växt. Detta är ett problem som vi alla måste adressera. En sak som jag vet inte fungerar är att sänka skatter och ta bort resurser från sjukvården – det fungerar inte. Vi måste ha mer resurser, och det är därför regeringen tillför sådana. Det görs i form av välfärdsmiljarderna, som riktas direkt till sjukvården, och satsningen på cancervården, som behöver bli mer jämlik över hela landet. Ett sådant arbete pågår.

Vi behöver också tillvarata digitaliseringen på ett mycket bättre sätt; det arbetet är påbörjat. Vi behöver inte minst låta proffsen vara proffs. Våra anställda i välfärden ska inte styras av detaljregler som den förra regeringen införde på sin tid. Proffsen ska vara proffs, och vi ska använda deras kompetens. Det är kanske den allra viktigaste ingrediensen.

Situationen för judar i Sverige

Anf. 80 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! I fredags högtidlighölls minnet av Förintelsens offer: 6 miljoner människor som förlorade sina liv i ett av historiens värsta folk-mord. I Malmö omgavs minnesstunden av rigorös säkerhet – massivt polisuppbåd, säkerhetskontroller, namnlistor. Det är oerhört tragiskt att överlevande från Förintelsen och andra judar i dag, 2017, i Sverige, i Malmö, ska behöva skyddas av polis när de besöker synagogan.

Vad tänker statsministern göra för att alla judar i Sverige ska känna sig trygga?

Anf. 81 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det som beskrivs nu gör mig väldigt upprörd. Därför måste vi visa allvarligt att alla former av diskriminering, rasism eller vad det kan vara – det är inte okej i Sverige. Vi måste jobba mycket mer förebyggande med detta, men vi behöver också visa exempelvis judiska församlingen att deras trygghet ska öka. Därför tillför vi resurser, för att man här och nu ska känna en ökad trygghet.

Det är viktigt att vi nu för diskussionen här i Sverige och påminner oss om just detta. De som var med på den tiden och var med om detta fasansfulla håller nu på att gå bort. De går ur tiden. Då måste vi påminna varandra om detta.

Därför blir jag bekymrad när det ser ut som om ett parti i Sveriges riksdag som har just nazistiska rötter håller på att normaliseras i svensk politik och godkännas av ett av våra större partier. Det gör mig bekymrad.

Regeringens flygstrategi

Anf. 82 PIA NILSSON (S):

Herr talman! I förra veckan presenterade regeringen Sveriges första flygstrategi. Det är bra att regeringen nu tar ett större grepp kring flyget, som spelar en viktig roll i transportsystemet och är en drivkraft för både tillväxt och sysselsättning i hela landet.

Ett viktigt område som regeringen lyfte fram i strategin är våra regionala flygplatser. Den förra regeringen skapade ju dagens system, med både statliga och regionala flygplatser, men de glömde bort att ta fram en långsiktig plan för hur de regionala flygplatserna ska finansieras och drivas. Detta har skapat stor osäkerhet i landet. Därför kommer en översyn nu att göras för att tydliggöra statens och regionernas ansvar, så att vi kan få långsiktigt hållbara lösningar.

Ett annat viktigt område som lyfts fram i strategin är framtiden för Arlanda. Kan statsministern utveckla hur regeringen nu tänker arbeta med Arlanda?

Anf. 83 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Arlanda är viktigt för landet. Vi måste alla förstå att inrikesflyget hör dit också. Ett kommunalråd i Örnsköldsvik, Vidar Fahlén, sa en gång att om alla tror att det bara är Arlanda som är lönsamt kan man ju flyga upp och ned på Arlanda och se hur bra det går.

Vi behöver regionalt flyg och regionala flygplatser. Därför ska vi naturligtvis lägga in det i flygstrategin. Men Arlanda behöver utvecklas. Nu har vi, som jag brukar säga, en halvstor flygplats norr om stan och en halv liten söder om stan. Detta behöver vi göra något åt. Det råder konkurrens här. Nu ligger vi trea, med Norge före oss. Oslo ligger före Arlanda. Vi behöver utveckla Arlanda, och det jobbet måste påbörjas nu.

Kontraktet med Bromma går ut 2038, och därför tillsätter vi ett speciellt råd bestående av näringslivsföreträdare, politiker och andra aktörer, så att vi kan jobba fram bästa möjliga förutsättningar för ett livskraftigt Arlanda och bra regionalflyg.

Anf. 84 ANDRE VICE TALMANNEN:

Därmed är dagens frågestund avslutad, och jag vill tacka statsministern och deltagande ledamöter.

§ 8 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

EU-dokument

KOM(2016) 856 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter och om ändring av förordningarna (EU) nr 1095/2010, (EU) nr 648/2012 och (EU) 2015/2365

Motion

med anledning av skr. 2016/17:81 Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem

2016/17:3604 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD)

§ 9 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 1 februari

2016/17:271 Våld och hot mot blåljuspersonal

av *Cecilie Tenfjord-Toftby* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:272 Mer idrott

av *Saila Quicklund* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 1 februari

2016/17:764 Innovationer inom nya teknikområden

av *Boriana Åberg* (M)
till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2016/17:765 Statliga jobb i nordöstra Skåne

av *Maria Malmer Stenergard* (M)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2016/17:766 Otryggheten i Stockholms tunnelbana

av *Beatrice Ask* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:767 Det svenska förhållningssättet till GMO

av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:768 Regeringens förhållande till expertmyndigheternas bedömningar

av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:769 Ökad otrygghet bland kvinnor

av *Mikael Cederbratt* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:770 Sjunkande sysselsättningsgrad bland äldre

av *Sten Bergheden* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:771 Stärkt patientlag

av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:772 Kompensatoriska åtgärder till polisen

av *Annicka Engblom* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:773 Kompensatoriska åtgärder till Försvarsmakten

av *Annicka Engblom* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2016/17:774 Åtgärder mot fusk
av *Ann-Britt Åsebol* (M)
till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

Prot. 2016/17:65
2 februari

2016/17:775 Personalbrist i vården
av *Jenny Petersson* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:776 Kvalitetspengar till lärarutbildningen
av *Camilla Waltersson Grönvall* (M)
till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 1 februari

2016/17:722 Faderskap och föräldraskap
av *Thomas Finnborg* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:721 Migrationverkets skuld till kommunerna
av *Gunilla Nordgren* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:723 Bristande boendestöd till våldsutsatta kvinnor
av *Ewa Thalén Finné* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:724 Skatt på förnybara drivmedel
av *Lotta Finstorp* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:729 Förbättrad elbusspremie
av *Lotta Finstorp* (M)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

**2016/17:728 EKN:s kontroll av garantigivning vid vapenexportaffä-
rer**
av *Hans Linde* (V)
till statsrådet Ann Linde (S)

2016/17:720 Hyresrätter som inte lämnats till bostadsförmedling
av *Nooshi Dadgostar* (V)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2016/17:719 Regelverk för studieavgifter
av *Fredrik Christensson* (C)
till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2016/17:718 Narkotika på landets skolor
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:727 Överbeläggningar som riskerar patientsäkerheten
av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:717 Kommuner utan polis
av *Roger Haddad* (L)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

- 2016/17:686 Godkännande av genmodifierade grödor**
av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)
- 2016/17:689 Digital strategi för svensk skola**
av *Maria Stockhaus* (M)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)
- 2016/17:705 Besittningsskyddet vid brand i bostaden**
av *Hillevi Larsson* (S)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2016/17:709 Familjeklassning av nätdroger**
av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)
- 2016/17:706 Straffrabatt för unga lagöverträdare**
av *Ellen Juntti* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2016/17:702 Tulltjänstemäns möjlighet att utföra sitt arbete**
av *Sten Bergheden* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
- 2016/17:687 Socialtjänsten**
av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)
- 2016/17:703 Trafikverkets kostnadsberäkning för ERTMS**
av *Per Klarberg* (SD)
till statsrådet Anna Johansson (S)
- 2016/17:699 Migrationsverkets anvisningar av asylsökande vid uppsagda asylboenden**
av *Gunilla Nordgren* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2016/17:692 Indragna läkarlegitimationer**
av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)
- 2016/17:701 Nolltolerans mot barnäktenskap**
av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet Åsa Regnér (S)
- 2016/17:693 Friskolors ansvar vid elevers frånvaro**
av *Daniel Riazat* (V)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)
- 2016/17:695 Förlossningsvården – Sollefteå**
av *Karin Rågsjö* (V)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)
- 2016/17:696 Elevers stödbehov**
av *Alexandra Anstrell* (M)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)
- 2016/17:697 Skolinspektionens rapport om skolor i Borås**
av *Maria Stockhaus* (M)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)
- 2016/17:710 EB- och IB-elevernans betyg**
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2016/17:712 Lärarstudenternas praktikperioder

av *Linda Snecker* (V)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2016/17:726 Uppföljning av Skönhetsutredningen

av *Jessika Roswall* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:714 Brister i idrottsundervisningen

av *Camilla Waltersson Grönvall* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2016/17:715 Kvaliteten i idrottsundervisningen

av *Camilla Waltersson Grönvall* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:711 Hamnstrejck i Göteborg när det finns ett kollektivavtal

av *Lars Hjalmered* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:716 Brandmäns arbetsmiljö

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:713 Problem med anlagda bränder i Örebro

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:725 Kränkande material via Facebook

av *Tobias Billström* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

Prot. 2016/17:65

2 februari

-----

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 15.03.

Sammanträdet leddes

av tredje vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.08 och
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

TUULA ZETTERMAN

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 3 Ärende för hänvisning till utskott	2
§ 4 Svar på interpellation 2016/17:235 om de afghanska tolkarnas rättigheter.....	2
Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 2 MARIA WEIMER (L).....	3
Anf. 3 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	4
Anf. 4 MARIA WEIMER (L).....	4
Anf. 5 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 6 MARIA WEIMER (L).....	6
Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
§ 5 Svar på interpellation 2016/17:248 om materiel- och förnödenhetsförsörjning.....	7
Anf. 8 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S)	7
Anf. 9 ALLAN WIDMAN (L).....	8
Anf. 10 LENA ASPLUND (M)	9
Anf. 11 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	9
Anf. 12 ALLAN WIDMAN (L).....	10
Anf. 13 LENA ASPLUND (M)	11
Anf. 14 ÅSA ERIKSSON (S)	12
Anf. 15 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	12
Anf. 16 ALLAN WIDMAN (L).....	13
Anf. 17 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	13
§ 6 Svar på interpellation 2016/17:237 om friskvårdsbidrag för ridning och golf	14
Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	14
Anf. 19 MATS GREEN (M).....	15
Anf. 20 ÅSA COENRAADS (M).....	15
Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	16
Anf. 22 MATS GREEN (M).....	17
Anf. 23 ÅSA COENRAADS (M).....	17
Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	18
Anf. 25 MATS GREEN (M).....	18
Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	19
Ajournering.....	19
Återupptaget sammanträde.....	19
§ 7 Statsministerns frågestund	20
Anf. 27 ANDRE VICE TALMANNEN	20
<i>Resurser till polisen.....</i>	<i>20</i>
Anf. 28 ANNA KINBERG BATRA (M).....	20
Anf. 29 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	20
Anf. 30 ANNA KINBERG BATRA (M).....	20

Anf. 31 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	21	Prot. 2016/17:65
<i>Regeringens förtroende för rikspolischefen</i>	21	2 februari
Anf. 32 MATTIAS KARLSSON (SD)	21	-----
Anf. 33 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	22	
Anf. 34 MATTIAS KARLSSON (SD)	22	
Anf. 35 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	23	
<i>SAS och anställningsvillkoren i flygbranschen</i>	23	
Anf. 36 JONAS SJÖSTEDT (V)	23	
Anf. 37 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	23	
Anf. 38 JONAS SJÖSTEDT (V)	24	
Anf. 39 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	24	
<i>Valfrihet och vinster i välfärden</i>	24	
Anf. 40 JAN BJÖRKLUND (L)	24	
Anf. 41 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	25	
Anf. 42 JAN BJÖRKLUND (L)	25	
Anf. 43 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	26	
<i>Den tyska arbetsmarknadsmodellen</i>	26	
Anf. 44 EMIL KÄLLSTRÖM (C)	26	
Anf. 45 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	27	
Anf. 46 EMIL KÄLLSTRÖM (C)	27	
Anf. 47 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	27	
<i>Pensionärsskatten</i>	27	
Anf. 48 MIKAEL OSCARSSON (KD)	27	
Anf. 49 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	28	
Anf. 50 MIKAEL OSCARSSON (KD)	28	
Anf. 51 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	28	
<i>Ett jämlikt pensionssystem</i>	28	
Anf. 52 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S)	28	
Anf. 53 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	29	
<i>Regeringens inställning till det förändrade omvärldsläget</i>	29	
Anf. 54 JONAS ERIKSSON (MP)	29	
Anf. 55 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	29	
<i>Regeringens ambitioner för förlossningsvården</i>	30	
Anf. 56 LENA ASPLUND (M)	30	
Anf. 57 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	30	
<i>Den svenska life science-sektorn</i>	30	
Anf. 58 PER-ARNE HÅKANSSON (S)	30	
Anf. 59 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	31	
<i>Assistansersättningen</i>	31	
Anf. 60 EMMA HENRIKSSON (KD)	31	
Anf. 61 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	31	
<i>Elevinflytande och villkoren för rektorer</i>	32	
Anf. 62 LENA HALLENGREN (S)	32	
Anf. 63 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	32	
<i>Lagstiftningen om barnnätkenskap</i>	33	
Anf. 64 ROBERT HANNAH (L)	33	
Anf. 65 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	33	
<i>Små och medelstora företags möjligheter till export</i>	33	
Anf. 66 ANNA WALLÉN (S)	33	
Anf. 67 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	34	

<i>Regeringens syn på Iran</i>	34
Anf. 68 HÅKAN SVENNELING (V)	34
Anf. 69 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	34
<i>Landsbygdskommitténs förslag om utlokalisering</i>	35
Anf. 70 ISAK FROM (S)	35
Anf. 71 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	35
<i>Regeringens säkerhetsstrategi</i>	35
Anf. 72 PÅL JONSON (M).....	35
Anf. 73 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	36
<i>Flyktningmottagandet i moderatledda kommuner</i>	36
Anf. 74 YILMAZ KERIMO (S)	36
Anf. 75 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	36
<i>Uthyrning av svenska hamnar</i>	37
Anf. 76 MARGARETA CEDERFELT (M).....	37
Anf. 77 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	37
<i>Regionala skillnader avseende väntetiderna i vården</i>	37
Anf. 78 JENNY PETERSSON (M)	37
Anf. 79 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	38
<i>Situationen för judar i Sverige</i>	38
Anf. 80 BORIANA ÅBERG (M).....	38
Anf. 81 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	38
<i>Regeringens flygstrategi</i>	38
Anf. 82 PIA NILSSON (S)	38
Anf. 83 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	39
Anf. 84 ANDRE VICE TALMANNEN	39
§ 8 Bordläggning	39
§ 9 Anmälan om interpellationer	40
§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar	40
§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor	41
§ 12 Kammaren åtskildes kl. 15.03.	43